

DE MENS OP ZOEK NAAR GOD

Godsdienst SBO niveau 4 leerjaar 2

Inhoud

1. De mens zoekt God.....	3
1.1 De belangrijkste redenen om god te zoeken zijn:.....	3
1.2 Het christelijke belijden van Jezus als de Verlosser.....	4
1.3 Wat moet ik doen met de vrijheid die christus jezus mij heeft gegeven?	6
2. Twee dogma's uit de moderne tijd omtrent Maria.....	10
2.1 Maria onbevleete ontvangenis	10
2.2 Tenhemelopneming van Maria	11
3. Sacramenten en kerkelijke verplichtingen	13
3.1 Wat is een sacrament?	13
3.2 Wat zijn de verplichtingen van de kerk?	14
3.3 Omgangsnormen om menswaardig te kunnen samenleven, vanuit de Bijbelse kijk en levensbeschouwing	15
3.4 De liefdesband een geschenk van God	17
3.5 Een celibatair engagement kan vruchtbaar zijn	18
3.6 Samenwonen en seksualiteit	19
3.7 Seksualiteit en lichamelijkheid in een cultuur van de liefde en ontmoeting.....	21
3.8 het huwelijk en andere levensstaten als 'belofte'.....	23
3.9 De omgangsnormen in de jeugdcultuur	26
3.10 Duurzame liefde opsporen a.d.h.v. Bijbelse leefsleutels	28
3.11 "De preek over de Berg en het Tien Geboden zijn richtlijnen voor ons geloof en ons gedrag."	30
4. Liturgische kalender met de feesten van heiligen en martelaren.....	33
4.1 stappen om iemand door de kerk tot heilige te verklaren:	33
4.2 vier soorten (rangen) van vieringen van heiligen.....	34
4.3 Verschil tussen martelaars en niet-martelaars	35
5.1 verschillende soorten profeten.....	39
5.2 leven en boodschap van de bekendste profeten.....	40
6. Mensen zoeken God: religie en geloof	42
6.1 De verbinding tussen leven, denken en handelen in samenhang met iemands overtuigingen.....	42
6.2 Geven kerkelijke normen en sociale normen rechtvaardigheid en waardigheid aan alle mensen?	43
6.3 Ervaringen van het bestaan in levensgetuigenissen	45
7. Christelijk leven en waarden.	47
7.2 Christelijke houding, een originele en krachtvolle invloed op maatschappelijk denken en handelen	48
7.3 Hoe gaat Jezus met mensonwaardige situaties om?	49
7.4 Het verschil tussen ethiek en deugd	51
7.5 Het ontwaken en de bron van het ethisch denken	52
8. Verantwoordelijkheid/ Materialisme/ Respect voor autoriteit	54
8.1 Leven volgens de visie dat je geschapen bent naar het beeld en de gelijkenis van god.	55
8.2 Verantwoordelijkheid van een gelovige.....	56
8.3 Wat zegt de Bijbel over materialisme?	58
8.4 Wat zegt de Bijbel omtrent respect voor autoriteit?	59

1. De mens zoekt God

Waarom zoeken mensen God? Mensen zoeken God omdat er in ons hart een diep verlangen is naar iets dat groter is dan wijzelf. We voelen dat er iets ontbreekt – en die leegte kan alleen door God worden gevuld.

1.1 De belangrijkste redenen om God te zoeken zijn:

- **Om de zin van het leven te vinden**

Veel mensen voelen dat het leven geen doel heeft. Ze vragen zich af: “Waarom leef ik?”

God zelf geeft ons dat doel: wij leven om Hem te zoeken, Hem te kennen, Hem te dienen en in Hem betekenis te vinden – liefde, vergeving, vrede en eeuwig leven.

“Jezus antwoordde: “Wie van dit water drinkt, zal weer dorst krijgen. Maar wie drinkt van het water dat Ik hem zal geven, zal nooit meer dorst krijgen. Het water dat Ik hem geef, zal in hem een bron worden van water dat opwelt tot eeuwig leven.”

(Johannes 4,13-14)

- **Om troost en vrede te vinden**

Wanneer we lijden, we ons alleen voelen of we moeilijke tijden doormaken, zoeken we een bron van hoop. God is een God van troost.

“Kom naar Mij, allen die vermoeid en belast zijn, en Ik zal u rust geven.” (Mattheüs 11,28)

“De HEER is nabij de gebroekene van hart.” (Psalm 34,18)

- **Om vergeving en vrijheid te ontvangen**

Iedereen zondigt. Ons geweten laat ons schuld voelen. Maar God geeft, door Jezus, vergeving en vrijheid.

“Als wij onze zonden belijden, is Hij trouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid.” (1 Johannes 1,9)

- **Om het verlangen naar liefde en verbondenheid te vervullen**

We hebben een diep verlangen om geliefd en aanvaard te zijn en ergens bij te horen. God houdt van ons zoals een vader van zijn kinderen houdt.

“Zoals de Vader Mij heeft liefgehad, heb ook Ik u liefgehad; blijf in mijn liefde.”

(Johannes 15,9)

- **Omdat God ons zelf roept**

Mensen zoeken God... maar nog belangrijker: God zoekt ons. Zijn Geest raakt ons hart om terug te keren naar zijn liefde.

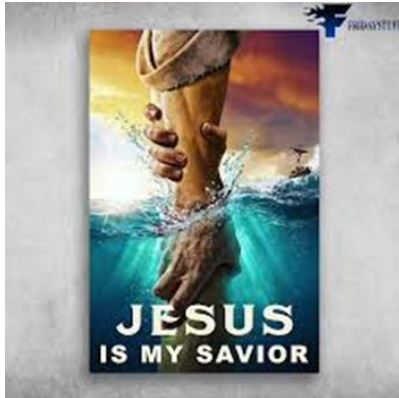
“Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem niet haalt.” (Johannes 6,44)

Conclusie:

Mensen zoeken God, omdat het leven zonder God niet compleet is. In onze ziel is er een diep verlangen naar liefde, vrede, vergeving en doel. We zoeken betekenis, we verlangen naar hoop, we willen vrijheid.

Het antwoord op deze zoektocht is niet slechts een idee of een religie – het is een Persoon: **Jezus**. Jezus is onze Redder. Jezus is onze Bevrijder.

1.2 Het christelijke belijden van Jezus als de Verlosser

Als christenen geloven wij dat **Jezus naar de wereld is gekomen om ons te redden**. Maar waarvan redt Hij ons? Niet van school of regels 😊, maar van zonde, schuld, angst en de dood. Jezus heeft Zichzelf geofferd voor ons, omdat Hij wil dat wij leven in vrijheid, liefde en vertrouwen in God. Door Hem mogen wij vergeving en bevrijding ontvangen. In de Bijbel betekent redding (verlossing) in de eerste plaats: bevrijding van de zonde en van haar gevolgen — zowel nu in dit leven als in de eeuwigheid.

Redding omvat:

- vergeving,
- herstel,
- verzoening met God,
- en bevrijding van de macht van de zonde.

Het is een gave van Gods genade, en wij ontvangen die door geloof.

Waarom hebben wij redding nodig?

De Bijbel vertelt ons dat God de mens in het begin goed heeft geschapen (Genesis 1,31), maar dat de zonde (ongehoorzaamheid aan God) alles heeft beschadigd (Genesis 3). Vanaf dat moment leefde de mens vaak zonder God, en dat bracht verwarring, fouten, zonden, pijn en scheiding van God.

In Romeinen 3,23 lezen we: **“Allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God.”** Uit onszelf kunnen wij die relatie met God niet herstellen. Maar God had zelf de oplossing: **Hij zond zijn enige Zoon, Jezus, om ons te redden.**

“Want zo lief heeft God de wereld gehad dat Hij zijn enige Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.” (Johannes 3,16)

Wat heeft Jezus voor ons gedaan?

1. Hij stierf voor onze zonden

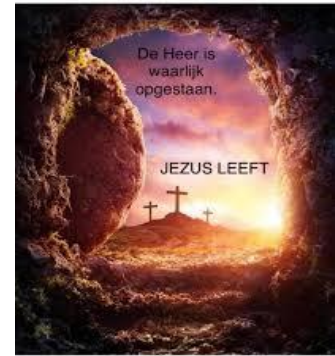
Jezus nam onze straf op zich aan het kruis, zodat wij vergeving konden ontvangen.

“Hij heeft zelf onze zonden in zijn lichaam gedragen op het hout, opdat wij, dood voor de zonden, zouden leven voor de gerechtigheid. Door zijn striemen bent u genezen.” (1 Petrus 2,24)

2. Hij overwon de dood

Na drie dagen stond Jezus op uit de dood. Hij overwon de dood en de zonde.

“Wij weten dat Christus, nu Hij uit de doden is opgewekt, niet meer sterft; de dood heeft geen heerschappij meer over Hem.” (Romeinen 6,9)

3. Hij liet zien wie God werkelijk is

Jezus openbaarde wie God echt is: geen strenge God van alleen regels en geboden, maar een liefdevolle Vader, vol barmhartigheid, geduld, rechtvaardigheid en goedheid, die een relatie met ons wil (Johannes 1,17–18; Johannes 14,9).

Wat betekent dit voor jou?

Als je in Jezus gelooft als je Redder, ontvang je:

- **Bevrijding van zonden**
Wij worden gered van de straf van de zonde, die volgens de Bijbel de dood is — zowel lichamelijk als geestelijk (scheiding van God).
- **Vergeving en verzoening**
Door geloof in Jezus Christus ontvangt iemand vergeving van zonden en wordt hij met God verzoend. Hij wordt deel van Gods familie en krijgt een nieuwe, diepe relatie met zijn Schepper.
- **Eeuwig leven**
Redding geeft de belofte van eeuwig leven met God — een toestand van blijvende vrede, vreugde en vrijheid van pijn en lijden.
- **Vrijheid van de macht van de zonde**
Deze vrijheid is niet alleen voor na de dood. Redding betekent ook bevrijding van de ketenen van de zonde. Het geeft kracht om een leven te leiden dat God behaagt.
- **Ontvangst van Gods genade**
Redding is een geschenk van God. Het is niet iets dat je kunt verdienen door goede werken. Geloof en bekering zijn wel essentieel om dit geschenk te ontvangen.
“Als dan de Zoon u vrijgemaakt heeft, zult u werkelijk vrij zijn.” (Johannes 8,36)

Hoe kun je Jezus aannemen als je Bevrijder?

Heel eenvoudig:

1. Geloof dat Jezus voor jou gestorven is.
2. Belijd je zonden en vraag om vergeving.
3. Wandel elke dag met Jezus en bid.
4. Volg Jezus en leef zoals Hij je leert.

“Als u met uw mond belijdt dat Jezus Heer is en met uw hart gelooft dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult u gered worden.” (Romeinen 10,9)

Conclusie

Jezus is: Onze Redder, omdat Hij stierf om ons van de zonde te redden, ons met God te verzoenen en ons eeuwig leven te geven.

Onze Bevrijder, omdat Hij onze ketenen van zonde en kwaad heeft verbroken en ons vrijheid heeft gegeven om te leven in liefde en hoop.

💬 Jezus belijden als je Redder en Bevrijder betekent:

“Ik geloof dat Jezus mij heeft gered, mij heeft bevrijd, en ik wil Hem mijn hele leven volgen.”

Opdracht 1:

- 1. Wat betekent het voor jou dat Jezus is gestorven om jou van zonde te redden?**
(Geloof je dat je werkelijk vergeven bent?)
- 2. Hoe kun je laten zien dat je gelooft dat Jezus jouw Redder en Bevrijder is?**
(Kun je met anderen over Jezus spreken? Leef je met vertrouwen in Zijn kracht?)
- 3. Oefening:**
Maak een rap, lied of gedicht over:
Wat voel je dat Jezus je van heeft bevrijd?
Of waarvan wil je dat Hij je bevrijdt?
(Bijvoorbeeld angst, boosheid, verslaving, twijfel, enz.)

1.3 Wat moet ik doen met de vrijheid die Christus Jezus mij heeft gegeven?

Jezus heeft mensen niet alleen bevrijd van angst, kwaad of uitsluiting. Hij heeft ons ook bevrijd van alles wat ons belemmert om goed en gelukkig te leven. Jezus heeft ons laten zien hoe we in vrijheid kunnen leven, en ook hoe we bevrijd kunnen zijn in onze relaties met anderen.

We leven niet alleen, maar samen met andere mensen: thuis, op school, op het werk. Dat betekent dat je constant moet balanceren tussen jezelf blijven en rekening houden met de ander. In al deze interacties spelen grenzen een belangrijke rol: grenzen van je tijd, grenzen van je ruimte, van je waarden, van je behoeften en van je emoties.

Daarom is het belangrijk dat je je eigen grenzen stelt. Grenzen laten zien wat passend is voor jezelf, maar ook voor de ander. Zonder grenzen kun je jezelf verliezen, of de ruimte van de ander innemen.

1. Wat betekent een persoonlijke grens (limiet) voor jou?

Je grenzen laten zien wie jij bent, wat je nodig hebt, je normen en waarden.

Je grens is een mentale, emotionele, fysieke of spirituele plek waar je kunt zeggen:

“Hier voel ik me comfortabel, hier ben ik veilig en oké.”

Een grens is:

- Een manier om jezelf te beschermen.
- Een manier om aan te geven wat je wel en niet wilt doen.
- Een manier om goed voor jezelf te zorgen in contact met anderen.
- Een manier om je behoeften te communiceren en duidelijkheid in je relaties te brengen.

Grenzen kunnen zijn:

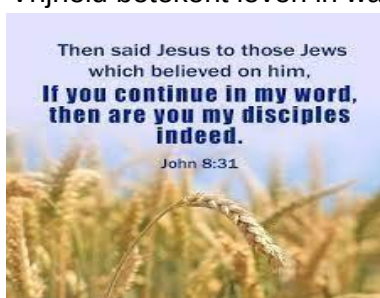
- **Fysiek** (bijv. je wilt geen knuffel als je je daar niet comfortabel bij voelt)
- **Emotioneel** (bijv. je wilt niet dat iemand tegen je schreeuwt)
- **Tijd en energie** (bijv. je hebt ruimte nodig of je bent moe)

2. Gaat vrijheid samen met grenzen?

Vrijheid betekent niet: “Ik doe wat ik wil.”

Werkelijke vrijheid betekent: “Ik kies wat goed is voor mij en voor anderen, zonder mezelf te verliezen.”

Vrijheid betekent leven in waarheid, trouw aan jezelf en aan God.

Jezus leefde in deze vrijheid. Hij liet zich niet onder druk zetten door mensen of leiders. Hij koos om te spreken tot mensen zonder te veroordelen en te helpen zonder dwang. Jezus laat ons zien dat grenzen geen barrières zijn, maar een weg naar vrijheid en trouw aan je waarden.

Hij zei tegen degenen die in Hem geloofden:

“Als jullie in mijn woorden blijven, zullen jullie mijn discipelen zijn in de waarheid. En de waarheid zal jullie vrijmaken.”
(Johannes 8,31-32)

3. Hoe kun je je grenzen herkennen?

Neem tijd om te merken wanneer je je geïrriteerd, moe, bang, beschaamd, boos of verdrietig voelt. Deze gevoelens kunnen een teken zijn dat je je grenzen hebt overschreden.

Je kunt de volgende zinnen gebruiken om je grenzen te reflecteren:

- “Ik voel dat... deze situatie is niet goed voor mij... dit geeft me angst.”
- “Ik heb ruimte nodig... respect... meer duidelijkheid.”
- “Ik wil dit niet... dit zo doen of behandeld worden.”

Jezus nam zelf tijd om zich terug te trekken. Zelfs toen er veel mensen op Hem afkwamen, zorgde Hij dat Hij met Zijn discipelen alleen kon zijn. Hij zei:

“Ga naar een eenzame plek en rust een beetje uit.” (Marcus 6,31)

Hier zien we dat Jezus zijn eigen grenzen en die van Zijn discipelen erkende en tijd nam om te rusten.

4. Waarom kan het moeilijk zijn om grenzen te stellen?

Grenzen stellen is geen lafheid of egoïsme; het is een manier om duidelijk, oprecht en vrij te leven, en jezelf te waarderen. Maar het kan lastig zijn omdat:

- Je anderen niet wilt kwetsen of teleurstellen (peer pressure)
- Je denkt dat anderen je overdreven vinden
- Je conflicten wilt vermijden
- Je niet weet hoe je je gevoelens moet uiten
- Je niet genoeg moed hebt

Maar onthoud: respect begint bij het serieus nemen van jezelf. Als je jezelf niet respecteert, zullen anderen dat ook niet doen.

Jezus laat dit zien:

“Degene die Mij gezonden heeft, is met Mij; Hij heeft Mij niet alleen gelaten, want Ik doe altijd wat Hem behaagt.” (Johannes 8,29)

Hij bleef trouw aan Zijn missie en Zijn identiteit, ongeacht druk van buitenaf. Jezus is een voorbeeld van hoe je grenzen kunt stellen met liefde en doel.

5. Wat kun je doen als iemand je grens niet respecteert?

Grenzen zijn als een onzichtbare lijn die je beschermt: je gevoelens, je lichaam, je tijd en je waarden. Soms voelen we ons niet sterk genoeg om voor onze grenzen op te komen, maar gebed kan je moed geven.

Ook oefenen en je grenzen kennen helpt je zelfvertrouwen. Als iemand je grens overschrijdt kun je:

- Duidelijk je grens aangeven met woorden
- Afstand nemen van de persoon of situatie
- Je grens herhalen
- Hulp en steun zoeken
- Actie ondernemen als je grens niet gerespecteerd wordt (bijv. een vriendschap verbreken)

In Mattheüs 21,13-14 zien we hoe Jezus grenzen stelde in de tempel om een heilige plek en Zijn principes te beschermen.

Vroeg in de ochtend trok Hij zich terug om te bidden op een eenzame plek (Marcus 1,35). Zo laat Hij zien dat het oké is om grenzen te stellen en tijd te nemen voor jezelf en je relatie met God.

6. Respecteer, observeer en voel de persoonlijke grenzen van anderen

Als je wilt dat jouw grenzen gerespecteerd worden, moet je ook de grenzen van anderen respecteren. Niet iedereen zegt duidelijk “nee”, maar je kunt letten op:

- Lichaamstaal – houding en gebaren
- Stilte – dat iemand even niet reageert
- Terugtrekken – iemand gaat weg

Jezus laat zien hoe je dat doet. In Marcus 10,49-52: Bartimeüs, een blinde man, werd niet gedwongen. Jezus vroeg hem wat hij wilde en respecteerde zijn keuze. Hij hielp hem, maar stelde geen dwang in.

Conclusie:

Grenzen stellen is niet verkeerd, het is belangrijk!

Zonder grenzen kun je jezelf verliezen of anderen over je laten heenlopen.

Grenzen helpen je trouw te blijven aan jezelf en aan de leer van Christus. Ze leren je ook om de grenzen van anderen te respecteren.

Je grenzen leren kennen gaat stap voor stap. Perfect zijn is niet belangrijk; oprecht en trouw zijn wel. Neem tijd voor jezelf, voel wat je voelt en spreek duidelijk. Dat geeft je kracht, volwassenheid en vrijheid!

Opdracht 2:

Vragen voor klassikale of persoonlijke discussie:

1. Jezus vluchtte niet voor conflicten, maar Hij liet ook niet toe dat anderen Zijn waardigheid beschadigden. Wat kun jij daarvan leren voor jouw relaties met de mensen om je heen?
2. Bekijk deze video over het stellen van grenzen (boundaries):
<https://www.youtube.com/watch?v=pC5FtPX6Ngg>
3. Leer je eigen grenzen kennen.
Trek een diagonale streep op een blad papier. Teken jezelf aan één kant van de lijn.
 - Schrijf aan de kant waar je jezelf hebt getekend de dingen die jij in je leven moet beschermen. (Je kunt de vragen bij punt 3 gebruiken om je te helpen.)
 - Schrijf aan de andere kant wanneer iemand jouw grens overschrijdt.
 - Schrijf op de lijn zelf wat jij kunt doen om je grenzen sterker te maken.

2. Twee dogma's uit de moderne tijd omtrent Maria

Maria, Moeder van de Verlosser

Op basis van ons christelijk geloof is er een groot mystiek wonder: God zelf kwam in Jezus Christus via een mens. God koos ervoor om in de wereld te komen door een jonge vrouw uit Nazareth, genaamd Maria.

Maria is geen bijfiguur in het leven van Jezus. Zij was de persoon die, met totale vrijheid en vertrouwen, een **onvoorwaardelijk "ja"** zei op Gods uitnodiging om de moeder te worden van de Zoon van God. Daarom wordt Maria al eeuwenlang in de Katholieke Kerk en in het christelijk geloof "Moeder van de Verlosser" genoemd.

De engel zei tegen haar:

"Wees niet bang, Maria, want je hebt genade gevonden bij God. Kijk, je zult zwanger worden en een zoon baren en je zult Hem Jezus noemen. Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste worden genoemd. God, de Heer, zal Hem de troon van zijn voorvader David geven." (Lucas 1,30-32)

De moed en gehoorzaamheid van Maria openden de deur waardoor de Verlosser van de wereld in de wereld kon komen. In Maria begon iets nieuws: Gods redding werd werkelijk, menselijk en dichtbij. Daarom heeft Maria een bijzondere plaats in ons geloof: zij is de Moeder van de Verlosser, de eerste die geloofde en het eerste "ja" zei op Gods plan.

Tijdens deze les zullen we dieper ingaan op wat de Katholieke Kerk gelooft over Maria, vooral over de twee meest moderne dogma's die Maria's bijzondere relatie met God laten zien.

Een **dogma** is een fundamentele geloofswaarheid die door de Katholieke Kerk wordt verkondigd na grondige reflectie, studie en gebed. Een dogma is niet slechts een regel, maar een essentiële waarheid van het geloof waarin alle gelovige katholieken worden uitgenodigd te geloven.

2.1 Maria onbevleete ontvangenis

De vier dogma's over Maria

Van de vier dogma's die betrekking hebben op Maria: Maria, Moeder van God; Maria, altijd Maagd; Maria's Onbevleete Ontvangenis; en Maria's Tenhemelopneming, werden de eerste twee in de oude tijd geproclameerd en de laatste twee in modernere tijden.

1. Onbevleete Ontvangenis van Maria

Geproclameerd: 1854 door Paus Pius IX (Dogma: *Ineffabilis Deus*)

Wat betekent dit dogma?

Het dogma leert ons dat Maria, vanaf het allereerste moment van haar bestaan in de schoot van haar moeder Anna, niet de erfzonde van Adam en Eva heeft overgeërfd. Maria was vrij van zonde door een bijzondere genade van God, zodat ze geschikt was om de moeder van Jezus, de Zoon van God, te worden.

"De engel ging naar Maria toe en zei: 'Wees gegroet, vol van genade! De Heer is met u.'" (Lucas 1,28)

Maria was niet vrij van zonde door haar eigen verdienste, maar door Gods genade, die haar hart voorbereidde op een heilige missie.

Bijbelse basis:

- Lucas 1,28 – “Vol van genade” duidt op een permanente staat van genade: diepe innerlijke zuiverheid.
- Genesis 3,15 – Maria wordt gezien als de vrouw die het kwaad overwint, zonder zonde, voorbereid voor haar heilige rol.

Waarom belangrijk?

- Maria kon zonder obstakel “Ja” zeggen tegen God.
- Haar zuiverheid toont vertrouwen, gehoorzaamheid en bereidheid aan Gods wil.
- Maria is de nieuwe Eva: een vrouw die gelooft en gehoorzaamt.

2.2 Tenhemelopneming van Maria

Geproclameerd: 1950 door Paus Pius XII (Dogma: *Munificentissimus Deus*)

Wat betekent dit dogma?

God heeft Maria opgenomen in zijn glorie met ziel en lichaam na haar leven op aarde. De Kerk zegt niet of Maria stierf of niet, maar bevestigt dat God haar volledig heeft verheerlijkt, zonder verlies van haar menselijke lichaam.

Bijbelse basis:

- Openbaring 12,1 – “Een groot teken verscheen in de hemel: een vrouw, bekleed met de zon, de maan onder haar voeten en een kroon van twaalf sterren op haar hoofd.” Maria wordt hierin gezien als de hemelse vrouw, moeder van de Messias.
- Psalm 132,8 – Maria wordt gezien als “de Ark van het Nieuwe Verbond”, omdat zij Jezus droeg in haar schoot.

Waarom belangrijk?

- Maria kreeg een plaats in Gods glorie als voorbeeld van hoop voor alle gelovigen.
- Haar heilige leven wordt gekroond met volledige vereniging met God.
- Haar hemelvaart laat ons zien wat ons uiteindelijke lot is: eeuwig leven met God.

Samenvatting in tabel

Dogma	Jaar	Essentie	Bijbelse referentie	Belangrijkste betekenis
Onbevleete Ontvangenis	1854	Maria erfde de erfzonde niet	Lucas 1,28, Genesis 3,15	Vorbereiding om moeder van Jezus te zijn
Tenhemelopneming	1950	Maria werd opgenomen met ziel en lichaam	Openbaring 12,1, Psalm 132,8	Getuigenis van hoop voor onze toekomst

Opdracht 1:

Vragen voor discussie

1. Wat komt er in je op als je hoort dat God een jonge, eenvoudige vrouw koos voor de grote missie om de moeder van Zijn Zoon te zijn?
2. Waarom is het belangrijk voor katholieken te geloven dat Maria zonder erfzonde werd geboren?
3. Wat leert het geloof in de Onbevleete Ontvangenis ons over Gods plan om mensen te redden?
4. Hoe kan de Tenhemelopneming van Maria mensen inspireren om met hoop naar de toekomst te kijken?
5. Op welke manier kan Maria een inspiratie zijn in jouw geloof of persoonlijk leven?

Reflectieopdracht

Schrijf een korte reflectie over het thema:

“Wat leert het leven en geloof van Maria mij over vertrouwen in God?”

Gebruik een Bijbeltekst en leg uit welk deel van het leven van de Maagd Maria jou het meest inspireert.

3. Sacramenten en kerkelijke verplichtingen

In het leven van een katholiek zijn de sacramenten een groot geschenk van God. Door de sacramenten ontvangen wij bijzondere genade om te groeien in geloof, onze relatie met Christus te versterken en deel uit te maken van Zijn volk, de Kerk.

Elk sacrament heeft zijn eigen plaats en moment in het leven van een christen. Van het doopsel, dat de deur opent om kind van God te worden en deel te nemen aan de Kerk, tot de sacramenten die ons ondersteunen in moeilijke tijden en ons troosten op onze reis naar eeuwig leven met God.

Naast deze grote geschenken leert de Kerk ons ook ons geloof serieus te nemen. Wij hebben verplichtingen die laten zien dat we deel uitmaken van de gemeenschap van Christus: ons geloof leven in woorden en daden, de mis bijwonen, sacramenten vieren, de leer van de Kerk volgen en altijd manieren zoeken om God en anderen te dienen.

De sacramenten en de verplichtingen van de Kerk zijn als twee vleugels: de ene geeft ons spirituele kracht, de andere toont de richting van onze weg. Samen leiden ze ons om ware discipelen van Jezus te worden.

3.1 Wat is een sacrament?

Een sacrament is een zichtbaar teken van Gods onzichtbare genade. Het is een heilige handeling waarbij God de mens raakt en begeleidt tijdens belangrijke momenten in hun leven.

De Katholieke Kerk kent zeven sacramenten:

Sacrament	Betekenis
Doopsel	Opening naar het christelijk geloof; je wordt kind van God en lid van de christelijke gemeenschap. Je ontvangt de gaven van de Heilige Geest: wijsheid, verstand, raad, sterkte, kennis, godsvrucht, ontzag voor God.
Eucharistie (Communie)	Geestelijk voedsel; Jezus komt dichtbij in de gedaante van brood en wijn.
Vormsel	Bevestiging van de gaven die je bij je doopsel hebt ontvangen. Door de kracht van de Heilige Geest ontvang je sterkte en bevestiging van je geloof om een waar getuige van Jezus te zijn.
Boete en verzoening (biecht)	Vergiffenis van zonden; mogelijkheid om je relatie met God en je naaste te herstellen.
Ziekenzalving	Voor genezing van ziel, lichaam en geest bij ziekte of nabij overlijden. Geeft genezing, kracht, moed en hoop.
Priesterwijding	Geschenk van de Heilige Geest waardoor iemand zijn leven wijdt aan God, de Kerk en het volk van God.
Huwelijk	Heilige verbintenis van liefde en trouw tussen man en vrouw, met God als fundament van de eenheid.

3.2 Wat zijn de verplichtingen van de kerk?

De verplichtingen van de Kerk zijn regels of richtlijnen die helpen een consistent geloofsleven te leiden. Ze helpen je een voortdurende relatie met God en de gemeenschap van gelovigen te onderhouden.

Voorbeelden:

- Zondagmis bijwonen
- Minimaal één keer per jaar biechten
- Communie ontvangen
- Vasten op bepaalde dagen
- Werken en bijdragen aan de Kerk
- Kerkelijke feestdagen en gebedstijden respecteren

Bijbeltekst:

“Wie mijn geboden kent en zich eraan houdt, die heeft mij lief, en als iemand mij liefheeft, zal mijn Vader hem liefhebben.” (Johannes 14,21)

Waarom zijn sacramenten en verplichtingen belangrijk?

Sacramenten en verplichtingen zijn meer dan rituelen of routines; ze leren ons:

- Bewuste keuzes te maken
- Anderen met respect te behandelen
- Vergiffenis te geven en te ontvangen
- Te leven met liefde, trouw en toewijding
- Te leven in een gemeenschap die solidair is met de armen en zieken

Samen leven op een waardige manier betekent erkennen dat iedereen waardevol is, omdat we allemaal kinderen van God zijn.

Bijbeltekst:

De koning zal zeggen: “Voorwaar, Ik zeg jullie: alles wat jullie voor een van de minste van deze mijn broeders hebben gedaan, hebben jullie voor Mij gedaan.” (Mattheüs 25,40)

Opdracht 1:

Vragen voor een klassengesprek

1. Welk sacrament inspireert jou het meest?
2. Helpen de verplichtingen van de Kerk je in je geloof, of maken ze het moeilijker, volgens jou?
3. Hoe kunnen vergeving en verzoening bijdragen aan vrede en eenheid in de gemeenschap?
4. Schrijf over jouw ervaring met een van de sacramenten, bijvoorbeeld het ontvangen van het doopsel of het vormsel.

3.3 Omgangsnormen om menswaardig te kunnen samenleven, vanuit de Bijbelse kijk en levensbeschouwing

Leven met waardigheid vanuit een christelijk perspectief

Wij willen allemaal leven met waardigheid, ons waardevol voelen en met respect behandeld worden. De lessen over de sacramenten, de verplichtingen van de Kerk en de Bijbelteksten leren ons hoe we een leven van respect en waardigheid kunnen leiden. *De Bijbel leert ons dat elke persoon waardevol is, omdat God ons zo heeft geschapen, en geeft ons een Bijbels perspectief op hoe te leven, denken, handelen en samenleven.*

Leven

Volgens Bijbelse principes is het leven een geschenk en een roeping van God:

- “God schiep de mens naar zijn beeld.” (Genesis 1,27)
- “Ik ben gekomen opdat zij leven hebben, en overvloedig.” (Johannes 10,10)

Bijbelse uitgangspunten:

- **Het leven is heilig en waardevol.** Ieder mens – jong of oud, ziek of arm – heeft waarde, omdat God ons allemaal geschapen heeft.
- **Het leven is geen eigendom, maar een verantwoordelijkheid.** We zijn niet de eigenaren van ons leven, maar verzorgers. Dit omvat zorg voor ons lichaam, onze gezondheid en zorg voor anderen.
- **Het leven is om in relatie te leven met anderen.** We zijn niet geschapen om alleen te leven; we zijn bedoeld om deel te zijn van gemeenschap, familie, school, buurt en Kerk.
- **Het leven dient het goede.** Leven als christen betekent een doel hebben: God en zijn volk dienen met liefde en gerechtigheid.

Vanuit het christelijk geloof is het leven geen toeval of bezit; het is een taak die God ons heeft gegeven om goed te beheren.

Denken

Onze manier van denken wordt gevormd door hoe we zijn opgevoed, onze cultuur, ons geloof en onze ervaringen. De Bijbel roept ons op om bewust en verantwoordelijk te denken:

Bijbelse principes:

- “Laat u niet vormen door deze wereld, maar laat u innerlijk vernieuwen, zodat u kunt beoordelen wat Gods wil is, wat goed, welbehaaglijk en volmaakt is.” (Romeinen 12,2)
- Jezus zei: “Gij zult de Heer, uw God, liefhebben met geheel uw hart, ziel en verstand.” (Mattheüs 22,37)

Bijbelse uitgangspunten:

- Denk met wijsheid om goed van kwaad te onderscheiden en verantwoordelijkheid te nemen voor de gevolgen van je woorden, keuzes en daden.
- Denk met geweten om waardig te leven, kritisch na te denken over nieuws, sociale media en groepsdruk.
- Moraalbewust denken stelt de vraag: “Wat is het juiste om te doen?” niet alleen: “Wat wil ik?” of “Wat is handig voor mij?”
- Neem tijd voor stilte en gebed om God te horen en goed te overwegen. Denken is meer dan logisch redeneren; het vraagt ook moreel bewustzijn en innerlijke leiding.

Handelen

Handelen vereist liefde. Onze daden laten zien wat we geloven en wie we zijn.

Bijbelse principes:

- “Aan hun vruchten zult u hen kennen.” (Mattheüs 7,16; 25,40)

Bijbelse uitgangspunten:

- Handelen weerspiegelt je geloof. Wat je gelooft, wordt duidelijk in wat je doet.
- Handelen met verantwoordelijkheid: doe rechtvaardige en liefdevolle dingen, wees eerlijk, respectvol en zorgzaam.
- Handelen om te vergeven en te verzoenen. Laat wrok los en wees de eerste stap naar vrede en eenheid.
- Handelen om te dienen. Denk niet alleen aan je eigen behoeften, maar ook aan die van anderen.

Handelen vanuit geloof betekent:

- Dat gedachten, gevoelens en daden in overeenstemming zijn.
- Dat we verantwoordelijkheid nemen voor onze keuzes en daden.
- Dat we werken aan vrede, gerechtigheid en barmhartigheid.

Samenleven

Een leven met waardigheid voor iedereen.

Bijbelse principes:

- “Behandel anderen zoals u wilt dat ze u behandelen.” (Lukas 6,31)
- “Heb uw naaste lief als uzelf.” (Mattheüs 22,39)

Bijbelse uitgangspunten:

- Iedereen telt en heeft waarde. Discriminatie, pesten, uitsluiting of minachting horen niet bij een leven van respect.
- Gedragsregels gebaseerd op respect. Hoe je spreekt, luistert en anderen behandelt laat zien hoe je als christen leeft.
- Gerechtigheid en solidariteit. Help degenen in nood, inclusief mensen buiten je groep of uit een ander land. Dit hoort bij christelijk leven.
- Vrede begint klein. Iedereen kan verschil maken in school, thuis, sport of elke andere groep. Iedereen kan een instrument van vrede zijn.

Een samenleving met waardigheid:

- Zorg voor iedereen, niet alleen voor een kleine groep.
- Iedereen telt en heeft waarde.
- Iedereen werkt volgens Gods beeld en moet daarom met waardigheid behandeld worden.

Opdracht 2:

Reflectie- en actievraagstukken

1. Wat betekent het voor jou dat elk leven waardevol is in de ogen van God?
2. Welke normen vind jij belangrijk in de manier waarop jij anderen behandelt?
3. Werk in vier groepen: **Leven, Denken, Handelen, Samenleven**.
 - Elke groep maakt een korte sketch waarin de belangrijkste punten van hun gebied naar voren komen.
 - Laat zien welk effect deze principes hebben op de samenleving.

3.4 De liefdesband een geschenk van God

Liefde is meer dan een gevoel. Liefde is de basis om samen te leven met anderen en is een speciaal geschenk dat God ons geeft. Wanneer een christen spreekt over een “liefdesband”, verwijst dit naar de verbinding die ontstaat wanneer mensen met liefde in God en in elkaar geloven.

“Wij houden van elkaar, omdat God ons eerst heeft liefgehad.” (1 Johannes 4,19)

God zelf is de bron van alle liefde. Hij heeft ons geschapen om in verbondenheid met Hem en met anderen te leven. De liefdesband die wij hebben met familie, vrienden, de gemeenschap of een partner moet een reflectie zijn van Gods liefde voor ons.

Daarom is **Gods liefde een heilig geschenk dat ons helpt om:**

- In vrede en harmonie met anderen te leven.
- Elke persoon met zorg en respect te behandelen.
- Onszelf waardevol te voelen omdat we geliefd zijn.

Wanneer wij de liefdesband leven zoals God ons oproept, geven we een getuigenis van ons geloof. We laten zien dat liefde relaties, gemeenschappen en de wereld om ons heen kan veranderen.

Wat betekent samenleven in liefde?

1. Liefde als basis om samen te leven

Samenleven betekent niet alleen op dezelfde plek zijn met anderen. Het is een bewuste keuze om te zien dat elke persoon waardevol is, om anderen met respect te behandelen en hen te helpen. De Bijbel leert ons dat liefde de hoeksteen is van een relatie waarin samenleven mogelijk is:

“Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart ... en uw naaste zoals uzelf.” (Mattheüs 22,37-39)

Dit betekent dat echte liefde niet alleen een gevoel is, maar een actieve inspanning voor de ander. Liefde vormt de basis voor vertrouwen, solidariteit en vrede.

2. Wat is nodig om samen te leven in liefde?

- **Respecteer de waardigheid van iedereen:** Iedereen is uniek en waardevol voor God. Samenleven in liefde betekent dat je dit erkent, ook als iemand anders denkt of leeft dan jij.
- **Bereidheid om te vergeven en te verzoenen:** In relaties kunnen fouten en conflicten ontstaan. Liefde betekent niet dat er geen problemen zijn, maar dat je bereid bent fouten toe te geven en relaties te herstellen.
- **Rechtvaardigheid en solidariteit:** Liefde is niet egoïstisch. Het vraagt dat je ook aan anderen denkt, vooral aan zij die weinig hebben of zich buitengesloten voelen.
- **Liefde kent grenzen:** Samenleven vereist duidelijke regels om de veiligheid en vrijheid van iedereen te beschermen.

- **Creëer vrede, geen confrontatie:** Liefde zoekt dialoog en oplossingen die verbinden, geen ruzie.
“Behandel anderen in alles zoals u wilt dat ze u behandelen. Want dat is de kern van de wet en de profeten.” (Mattheüs 7,12)

3. Samenleven in liefde begint bij jezelf

Het begint met je houding en hoe je jezelf voelt. Je moet bereid zijn:

- Een open geest te hebben en te luisteren, ook als je het oneens bent.
- Empathie te tonen en proberen te begrijpen wat de ander doormaakt.
- Je ego los te laten en te erkennen dat je niet altijd gelijk hoeft te hebben.
- Je liefde te tonen door kleine daden: vriendelijke woorden, een helpende hand, oprechte gebaren.
“Haal alles uit liefde.” (1 Korintiërs 16,14)

4. Waarom is het belangrijk om in liefde te leven?

Leven met liefde is niet alleen mooi, maar noodzakelijk om een humane en meedogende gemeenschap te creëren. Zonder liefde wordt de samenleving hard en gaat het enkel om prestaties, positie of afkomst.

Met liefde kunnen we werken aan:

- **Vertrouwen:** Mensen kunnen zichzelf zijn.
- **Veiligheid:** Iedereen voelt zich gezien en veilig.
- **Hoop:** Wie struikelt, krijgt een nieuwe kans.

3.5 Een celibatair engagement kan vruchtbaar zijn

Normaal gesproken associëren we liefde snel met een relatie of huwelijk. Dit is waarschijnlijk de reden waarom jongeren vaak denken dat celibaat – het kiezen voor een leven zonder huwelijk of seksuele relatie – een offer is of een leven dat iets mist.

Maar het christelijk geloof ziet celibaat als een bewuste keuze die veel betekenis heeft en ook vruchtbaar kan zijn, wanneer het met liefde en overdenking wordt gekozen.

Iemand die kiest voor een celibatair leven kiest ervoor zichzelf volledig te bevrijden, zodat hij of zij zich helemaal kan wijden aan God en aan alle mensen die God in zijn of haar leven plaatst. **Celibatair leven geeft meer tijd, energie en aandacht voor:**

- Gebed
- Het dienen van anderen
- De missie van de Kerk

Dit betekent niet dat men minder kan liefhebben, maar juist dat de liefde universeler wordt: men kan zich volledig geven aan iedereen die God op het pad plaatst, zonder exclusiviteit van een enkele relatie. Jezus zei hierover:

“Er zijn mensen die niet trouwen vanwege het Koninkrijk van God.” (Mattheüs 19,12)

Celibaat als teken van hoop en vruchtbaarheid

Celibaat is een krachtig teken van trouw en hoop in onze tijd:

- Het laat zien dat iemand zich volledig kan wijden aan God en Zijn plan, zonder de noodzaak van huwelijk of familie.
In een wereld waarin relaties kwetsbaar kunnen zijn, getuigt deze keuze van diepe vertrouwen en verbondenheid met God.
- Celibaat kan op andere manieren vruchtbaar zijn:
 - Niet alleen door kinderen te krijgen, maar spiritueel:
 - Door leiding te geven aan anderen
 - Bij te dragen aan de geloofsgemeenschap
 - Bron van troost en inspiratie voor velen te zijn

- Veel mensen die een celibatair leven leiden, zoals priesters, religieuzen of leken, worden op een bijzondere manier een spirituele vader of moeder voor anderen.

Celibaat als teken van innerlijke vrijheid en beschikbaarheid

Celibaat kan een diepe persoonlijke vrijheid geven:

- Omdat men geen exclusieve relatie heeft, is men volledig beschikbaar voor mensen in nood en voor de missie van de Kerk. Men leert om geluk niet alleen in één persoon te zoeken, maar in God zelf.
- Deze vrijheid geeft flexibiliteit om te handelen in elke situatie waarin God je plaatst.
- Het opent ook deuren voor vriendschappen en relaties op andere manieren, waarin men liefde kan geven en ontvangen.

Zo wordt celibaat een manier van leven waarbij totale beschikbaarheid ruimte maakt voor God en Zijn werk in de wereld.

Opdracht 3:

1. Kun je zien dat een celibatair leven vruchtbaar kan zijn voor God en voor anderen?
2. Vind je het moeilijk om het concept van celibaat te begrijpen of te accepteren?
3. Wat zou voor jou een positief aspect zijn van het leven in celibaat?

3.6 Samenwonen en seksualiteit

Samenleven en seksualiteit zijn twee zaken die sterk met elkaar verbonden zijn, maar ze zijn niet hetzelfde. Ze zijn beide een gave van God die zorgvuldig gebruikt moet worden om sterke en gelukkige relaties op te bouwen. “Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten, en zij zullen één zijn.” (Genesis 2,24) *Dit vers laat duidelijk zien dat seksualiteit niet op zichzelf staat, maar een plaats heeft binnen een trouwe en duurzame relatie: het huwelijk.*

Samenleven (konbibensia):

Samenleven gaat over hoe mensen met elkaar omgaan en relaties opbouwen. Het betekent respect, waardigheid, communicatie, trouw, zorg en begrip. Het laat zien dat elke persoon waarde heeft, of het nu je vriend, familie of een onbekende is.

We tonen respect in de manier waarop we spreken, luisteren en anderen behandelen. Bij conflicten moeten we proberen duidelijk en zonder belediging te communiceren. In de gemeenschap, op school of thuis is het belangrijk om mensen in nood te helpen en niemand uit te sluiten. De Bijbel zegt: “Behandel anderen zoals je zelf behandeld wilt worden” (Lucas 6,31).

Binnen een partnerrelatie betekent samenleven hoe je samenleeft met je partner, hoe je het leven deelt, elkaar ondersteunt en elkaars ruimte en waardigheid respecteert. Dit zijn kenmerken van een gezonde relatie.

Seksualiteit:

Seksualiteit is niet alleen seks. Het is hoe iemand zijn of haar aantrekking, verlangen en affectie fysiek ervaart en uitdrukt. Seksualiteit is een deel van wie we zijn als mens. Het omvat emoties, het lichaam, manieren om liefde te tonen en verbinding te maken met anderen.

Seksualiteit is een gave van God met grote waarde, omdat Hij ons schiep om waardig te leven. Het is belangrijk om je eigen lichaam te respecteren en geen dingen te doen die schade veroorzaken of onder druk van anderen. Ook het lichaam van de ander moet gerespecteerd worden: liefde gebruikt niemand voor eigen plezier of status.

Het christelijke principe is dat seksualiteit mooi is, wanneer het gepaard gaat met liefde, trouw en commitment. De Bijbel zegt: "Weet u niet dat uw lichaam een tempel van de Heilige Geest is?" (1 Korintiërs 6,19). Dit laat zien dat ons lichaam waarde heeft en met respect behandeld moet worden.

De relatie tussen samenleven en seksualiteit:

Een gezonde en respectvolle manier van samenleven vormt een veilige basis voor een liefdevolle, respectvolle en wederzijdse seksuele relatie. Zonder respect en communicatie kan seksualiteit conflict of misbruik veroorzaken.

Maar wanneer seksualiteit met zorg, respect en trouw wordt beleefd, versterkt het de relatie. Ze vullen elkaar aan:

- Samenleven zonder respect breekt vertrouwen, wat seksualiteit schaadt.
- Seksualiteit zonder respect of zorg schaadt de harmonie in samenleven.

Zoals we in de Bijbel zien, bloeit seksualiteit binnen een relatie die gebaseerd is op liefde en commitment, zoals het huwelijk. Iedereen moet trouw zijn binnen het huwelijk. God zal degenen die seksuele immoraliteit plegen en overspel begaan beoordelen. (Hebreeën 13,4)

Een gezonde en verantwoordelijke relatie:

Goede communicatie is belangrijk in een relatie. Bespreek openlijk je grenzen en waarden. Beslissingen over intimiteit zijn groot en mogen niet onder druk van vrienden, angst of partnerbeslissing worden genomen. Ware liefde vraagt nooit iets waar je niet mee instemt. Liefde beschermt, zorgt voor en respecteert elkaar.

Samenleven en seksualiteit in de gemeenschap:

In de gemeenschap waarin we leven is iedereen belangrijk. Discriminatie, pesten of uitsluiting hoort niet bij een liefdevolle gemeenschap. We worden opgeroepen om samen te werken aan een veilige omgeving, op school, thuis, in sport of in de kerk. We volgen het voorbeeld van Christus: behandel iedereen met respect en zorg, ook als ze anders zijn dan jij.

Reflectie:

Het is normaal dat samenleven en seksualiteit ingewikkeld lijken, vooral onder druk van leeftijdsgenoten of sociale media. Maar wanneer je gelooft dat jij en anderen waardevol zijn, wordt het makkelijker om de juiste keuzes te maken. Respect, waardigheid en liefde vormen de basis voor een sterkere gemeenschap en gezondere relaties.

"Haal alles uit liefde." (1 Korintiërs 16,14)

Opdracht 4:

Kies een regel van je school of vriendengroep die invloed heeft op hoe mensen leven (bijvoorbeeld: kledingstijl, manier van praten of gebruik van sociale media). Maak een poster of een creatief bericht (tekening, slogan, korte video) die laat zien hoe die regel schade kan veroorzaken of hoe deze positief kan zijn als hij met respect en liefde wordt toegepast.

Deel wat je hebt gemaakt met de klas of groep, zodat iedereen iets nieuws kan leren over gezond samenleven en seksualiteit.

3.7 Seksualiteit en lichamelijke in een cultuur van de liefde en ontmoeting

Seksualiteit en fysiek contact

Het Catechismus van de Katholieke Kerk leert ons dat seksualiteit niet alleen gaat over het lichaam en het ervaren van genot. Seksualiteit heeft een diepere betekenis. Het is een gave van God, waarmee we echte liefde kunnen tonen en op een oprechte en diepe manier verbinding kunnen maken met een ander. Seksualiteit is bedoeld om te verbinden in liefde, niet alleen voor plezier.

Seksualiteit is een belangrijk onderdeel van wie we zijn. God heeft ons het vermogen gegeven om lief te hebben en onszelf te geven in liefde. Seksualiteit dient een volledige overgave tussen twee mensen, binnen een relatie die gebaseerd is op ware liefde, respect en trouw.

In een cultuur van liefde en ontmoeting is seksualiteit niet slechts een daad van plezier. Het is een uiting van diepe liefde, waarin je rekening houdt met het welzijn van de ander, niet alleen van jezelf. De ander is geen object om te gebruiken, maar een heilig lichaam waarin liefde zichtbaar wordt.

Wat is kuisheid?

De deugd van kuisheid speelt een belangrijke rol in seksualiteit. Volgens het Catechismus van de Katholieke Kerk is kuisheid een deugd om te leven in liefde en respect voor jezelf en anderen. Het is een manier van leven die je lichaam, verlangens en relaties behandelt met waardigheid, zonder jezelf of een ander te misbruiken.

Kuisheid betekent niet alleen je seksuele verlangens onderdrukken of geen seks hebben buiten het huwelijk. Het doel van kuisheid is dat je innerlijke vrijheid bereikt en dat je met zelfbeheersing seksualiteit kunt uitdrukken in overeenstemming met ware liefde. Verlangens mogen niet losstaan van liefde, respect en verantwoordelijkheid.

Kuisheid leert mensen hun verlangens te beheersen, niet uit angst, maar uit liefde voor jezelf, voor de ander en voor God. Zelfbeheersing is een teken van volwassenheid en echte vrijheid. Iemand die kuisheid beoefent, laat zich niet leiden door zijn verlangens, maar kiest wat echt goed is voor zichzelf en voor de ander. Liefde gaat boven genot, en seksualiteit krijgt zijn juiste plaats volgens Gods plan.

Bijbelse basis voor kuisheid: 1 Korintiërs 6,18-20: "Vlucht weg van seksuele immoraliteit. Elk ander zonde die iemand doet, is buiten het lichaam, maar wie zichzelf schuldig maakt aan

seksuele immoraliteit, zondigt tegen zijn eigen lichaam. Weten jullie niet dat jullie lichaam een tempel is van de Heilige Geest, die in jullie woont en die jullie van God hebben ontvangen? Jullie behoren niet aan jezelf; jullie zijn gekocht en betaald. Gebruik jullie lichaam dan om God te verheerlijken.”

Paus Franciscus zegt:

“Leven in kuisheid is een teken van echte vrijheid – dat je geen slaaf bent van je verlangens, maar ze kunt beheersen om het goede van de ander te zoeken en dichter bij God te leven.”

Fysiek contact als cultuur van liefde en ontmoeting

Fysiek contact (zoals aanraking, knuffelen, strelen) is niet verkeerd. God heeft ons lichaam geschapen en ons het vermogen gegeven om liefde te tonen via ons lichaam. Maar we moeten weten hoe we ons lichaam gebruiken: geven we liefde of zoeken we alleen plezier? Fysiek contact moet samengaan met respect, geduld en kuisheid, zodat je je lichaam en je verlangens niet voorbij je grenzen laat gaan.

De moderne wereld en de cultuur van liefde

De wereld waarin we leven beïnvloedt ons vaak om tegenstrijdig te handelen met wat ons moreel en door de Kerk wordt geleerd. Genot van fysiek contact wordt vaak losgekoppeld van liefde, en seksualiteit wordt commercieel en oppervlakkig gemaakt, zonder diepe betekenis. In bijna elke film en bijna alle reclame komen seksuele handelingen of insinuaties voor.

De Katholieke Kerk nodigt ons uit om bewust te kiezen en ons niet te laten beïnvloeden door een cultuur die echte liefde en ontmoeting naar de achtergrond dringt. Kies voor een cultuur waarin respect, geduld en ware liefde centraal staan. Een cultuur waarin je lichaam, je verlangens en je liefde waarde hebben en waarin je waardig kunt leven. De Kerk roept ons op om onze seksualiteit met liefde en respect te beleven, niet oppervlakkig of enkel gericht op plezier.

Conclusie

- Fysiek contact is geen obstakel, maar een weg naar diepere ontmoeting en volledige liefde. Paus Johannes Paulus II leert ons dit in zijn Leer van de Theologie van het Lichaam.
- Kuisheid is de deugd die je lichaam en hart in één richting verenigt. Het is geen blokkade, maar een instrument dat richting geeft in een liefdesrelatie.
- De Bijbel leert ons dat seksualiteit een gave van God is, waardevol en heilig binnen liefde, ontmoeting en trouw. (1 Thessalonicenzen 4,4; Mattheüs 19,5)

Opdracht 5:

Bekijk de video van Paus Franciscus over het thema kuisheid:

<https://www.youtube.com/watch?v=wpHBFHlqrig>

Maak een samenvatting van **5 regels** over wat je geleerd hebt over kuisheid en wat je zelf kunt toepassen in je persoonlijke leven.

Vragen:

1. Wat is het verschil tussen kuisheid beoefenen en simpelweg seks vermijden?
2. Hoe kun je je lichamelijke gebruiken op een manier die respect toont voor de ander?

3.8 HET HUWELIJK EN ANDERE LEVENSTATEN ALS 'BELOFTE'.

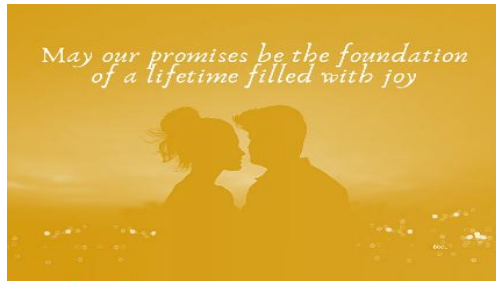
Tijdens ons leven gaan we door verschillende levensfasen, elk met hun eigen uitdagingen, verantwoordelijkheden en zegeningen. Elke fase van het leven is gebaseerd op een belofte.

Wat is een belofte?

- Een belofte is een vastbesloten beslissing die je neemt.
- Een belofte is een toezegging die je doet om na te komen, in goede en slechte tijden.
- Een belofte is iets serieus dat je doet met je hart, woorden, daden en gevoelens.
- Een belofte vormt de basis van vertrouwen voor sterke relaties, gezinnen die standhouden, en een gemeenschap die zorgt voor haar bronnen voor de volgende generatie.
- Een belofte die met geloof wordt gedaan is een heilige daad.

Hieronder volgen de verschillende levensfasen en gebieden waarin iemand zich kan bevinden, en hun respectieve beloftes.

1. Huwelijk: een echte belofte voor het leven

Huwelijk is niet alleen een papier, een groot feest of een contract om te ondertekenen. Huwelijk is een heilige verbintenis die voortkomt uit het hart van God. Het is een diepe belofte van liefde, trouw en toewijding voor elke dag van je leven.

Wanneer twee mensen trouwen, beloven ze aan elkaar dat ze elkaar zullen liefhebben, respecteren en trouw blijven, in goede en slechte tijden, in gezondheid en ziekte, elke dag tot de dood hen

scheidt. Het is niet alleen mooie woorden, het is een sterke belofte, een beslissing die dagelijks met daden moet worden geleefd. Huwelijk is een van de belangrijkste voorbeelden van hoe je je leven als een geschenk voor een ander kunt maken.

De Bijbel laat zien dat huwelijk een reflectie is van de liefde die Christus heeft voor Zijn kerk. *“Mannen, heb uw vrouw lief zoals Christus de kerk heeft liefgehad en Zich voor haar heeft opgeofferd.”* (Efeziërs 5,25)

Het is een liefde die alles geeft, die kiest om lief te hebben, en niet alleen gebaseerd is op gevoelens, maar ook op een vaste beslissing en echt opoffering. Christus gaf Zijn leven voor ons, zo moet een huwelijk ook zijn: een volledige, loyale en duurzame liefde.

Huwelijk groeit op basis van vertrouwen, communicatie en respect. Een sterk huwelijk is een verbintenis waarin beide partners geloven in God, open praten, elkaar helpen en steunen, niet alleen in gelukkige momenten, maar vooral in moeilijke tijden. Huwelijk is niet alleen voor jezelf, maar samen, om de ander te helpen de beste versie van zichzelf te worden, de ander vaak op de eerste plaats te zetten en trouw te blijven, ook als de situatie moeilijk wordt.

Een gezond huwelijk vraagt je om zonder geheimen te communiceren, de ander met echte liefde te behandelen, in vrede te leven, samen te strijden voor een waardevol leven, en te blijven geloven dat God een speciaal plan heeft voor jullie verbintenis.

Huwelijk is een school van echte liefde, een liefde die niet zichzelf zoekt, maar kiest om lief te hebben, te dienen, te begrijpen en trouw te blijven aan de ander elke dag. Een huwelijk met God als centrum krijgt kracht en wijsheid om stormen, beproevingen en verleidingen te overwinnen en wordt een zegen voor familie, gemeenschap en toekomstige generaties.

Een jongere moet weten dat huwelijk een grote beslissing is, een belofte die het leven transformeert, een verbintenis die God eer brengt, een verbinding die je versterkt, een

eenwording van twee mensen die één worden, en die je leven vervult met een groter doel, zolang je het volledig leeft.

“Zo zijn ze niet langer twee, maar één. Wat God heeft samengevoegd, mag de mens niet scheiden.” (Mattheüs 19,6)

Dit vers vormt een sterke basis om te begrijpen dat huwelijk een heilige verbintenis is, gevormd door God, en dat de wil van de mens het niet kan scheiden.

2. Leven als vrijgezel (ongehuwd): een belofte aan God en jezelf

Het leven als vrijgezel is geen fase die we moeten zien als een probleem dat snel opgelost moet worden. Het is ook geen periode van verdriet. **Het leven als vrijgezel is een waardevolle tijd, een kans om te groeien en leren, en het is een zegen van God.**

Het leven als vrijgezel is een belofte aan jezelf, aan God en aan je toekomst. God is met je. Je “wacht niet op een huwelijk”, je wacht om Gods doel voor jouw leven te volgen. Als je een partner vindt, is dat een extra geschenk, maar je leven hangt er niet van af.

Het leven als vrijgezel biedt de mogelijkheid om te groeien in karakter, geloof en het vermogen om op God te vertrouwen. *Je leert wie je bent zonder afhankelijk te*

zijn van een ander. Het is een tijd om je hart, geest en lichaam te verzorgen, en te voorkomen dat je leven of toekomst wordt geschaad.

Het ongehuwd leven is een kans om volledig God te dienen en anderen te helpen, zoals God ons roept.

“Mannen, heb uw vrouw lief zoals Christus de kerk heeft liefgehad... Maar de gehuwden zijn bezorgd over de dingen van deze wereld en hoe zij hun echtgenoot tevreden kunnen stellen... Evenzo geldt het voor weduwen en vrijgezelle vrouwen: zij zorgen voor hun werk voor de Heer, omdat ze hun ziel en lichaam volledig aan de Heer kunnen wijden. Maar de gehuwden zijn bezorgd over de dingen van deze wereld.” (1 Korintiërs 7,32-34)

Je kunt deze tijd gebruiken om aan jezelf te werken, te leren, je doelen na te streven en duidelijkheid te vinden over je levensdoel. Je leert discipline, geduld en hoe je leiding kunt geven.

Als vrijgezel kun je tevreden te zijn, zonder afhankelijk te zijn van iemand anders voor je geluk. Je ontdekt dat je waarde niet uit een relatie komt, maar van God die je heeft gemaakt. Het ongehuwd leven kan een periode zijn om kracht te vinden in gebed en communicatie met God. Het is een tijd om dankbaar te zijn en God te verheerlijken door je dagelijkse daden en beslissingen. Als je God dient in het ongehuwd leven, bereid je jezelf voor op elke stap die Hij voor jou in de toekomst heeft.

3. Gezinsleven: een heilige belofte

Gezinsleven is een heilige belofte, een directe roeping van God. Gezinsleven is niet alleen een dagelijkse verplichting, het is een missie van liefde, bescherming en volledige toewijding.

Wanneer God je een familie geeft — kinderen, broers, zussen, ouderen — vertrouwt Hij ze toe aan jouw zorg met een speciaal doel: lief te hebben, te verzorgen, te beschermen en te leiden. Als ouder is jouw belofte: niet verlaten, niet ontrouw zijn, hen opvoeden,

ondersteunen, niet falen in goede of slechte tijden en je tijd aan hen geven.

Liefde voor familie is een daad, niet alleen een woord. Het betekent hen beschermen met je aanwezigheid, hen helpen groeien in geloof, aanwezig zijn wanneer ze je nodig hebben.

Liefde voor familie tilt je familie op in gebed en geeft je huis een aandacht die van God komt.

“... maar als het gaat om mij en mijn familie, wij zullen de HEER dienen.” (Jozua 24,15)
Het is een belofte om God te dienen samen met je familie, niet alleen om over God te praten, maar om het echte leven te leven dat God van ons vraagt.

- Gezinsleven is geen last, het is een krachtige kans om levens te veranderen, karakter te vormen en echte verbondenheid te creëren.
- Het is de plek waar liefde niet verdiend hoeft te worden, maar gegeven wordt. Liefde in een gezin is een vaste beslissing: “Ik houd van je, ongeacht de omstandigheden. Ik zorg voor je, zonder voorwaarden.”
- Het gezinsleven leert je familie om God lief te hebben, hun bestemming te volgen, sterk te blijven in verleiding. Het is jouw verantwoordelijkheid om het zaad van geloof in hun hart te planten en te laten zien dat God centraal moet staan in hun leven.

Een sterk gezin komt niet vanzelf, het moet gevormd worden. Met Gods wijsheid worden meningsverschillen aangepakt en gecommuniceerd. Met Gods hulp blijft de familie samen om elkaar te beschermen, te helpen en vreugde en verdriet te delen.

Een familie die groeit in Gods liefde kan door niemand worden gebroken.

4. Werkend en sociaal leven: een belofte van integriteit en dienstbaarheid

Ons werk (of studie) en sociale leven zijn ook gebaseerd op een belofte. Die belofte is dat we moeten werken met principes en verantwoordelijkheid. We moeten anderen dienen met liefde, werken met eerlijkheid, integriteit, zonder luiheid en slechte bedoelingen.

De Bijbel zegt in Colossenzen 3,23:

“Doe alles van harte, alsof je voor de Heer werkt en niet voor mensen.”

In ons sociale leven is de belofte om gerechtigheid te

zoeken voor iedereen, om degenen te verdedigen die zwak zijn, om hen te helpen die geen stem hebben, en om onze gemeenschap te helpen groeien.

Galaten 5,13 zegt dat we anderen moeten dienen in liefde:

“Broeders, jullie zijn geroepen tot vrijheid, maar gebruik die vrijheid niet om jezelf over te geven aan slechte verlangens. Dien elkaar in liefde.”

De manier waarop we werken en de manier waarop we mensen behandelen laat zien wie we zijn in God. Wanneer we werken met liefde, eerlijkheid en rechtvaardigheid, dienen we God zelf, niet alleen de mensen.

5. Spiritueel leven: de basis van alle beloftes

Spiritueel leven is de belofte die ons leven ondersteunt. Zonder een echte relatie met God verliezen we richting, kracht en echte waarde. Spiritueel leven is de fundering voor alles wat we zijn en alles wat we doen.

God roept ons om Hem te volgen, standvastig, Hem meer lief te hebben dan alles, en Hem te dienen in alle levensfasen: ongehuwd, getrouwd, gezinsleven, werk of sociaal leven.

Wanneer je spiritueel leven goed is, leef je niet zomaar, maar met een doel. Je hebt helderheid, richting en je maakt impact op anderen. Zonder spiritueel leven kan een huwelijk falen,

een familie uit elkaar vallen, en werk zinloos worden door kleine dingen.

Spiritueel leven is geen routine, geen enkel religieus ritueel. Het is een levend licht, een persoonlijke verbinding met God die je beweegt, versterkt en inspireert om te leven met liefde en intensiteit.

Spiritueel leven vormt je manier van zijn, versterkt je karakter, geeft je moed, brengt vrede en laat je dienen met echte liefde.

De spirituele belofte is duidelijk: Jezus antwoordde:

“‘Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand.’ Dat is het grootste en belangrijkste gebod. Het tweede is dit: ‘Heb uw naaste lief zoals uzelf.’” (Mattheüs 22,37-39)

Dit gebod is meer dan woorden, het is actie, een dagelijkse beslissing om lief te hebben. Jezus zelf liet ons zien dat dit het grootste gebod is. Als je dit volgt, kun je leven met intensiteit, vrede en echte kracht.

Opdracht 6:

1. **Schrijf een tekst getiteld: "Mijn Commitment in mijn levensfase".**
2. Beschrijf in welke levensfase je je nu bevindt.
3. Leg uit wat je beloftes zijn in deze fase.
4. Vermeld hoe je God centraal stelt in deze belofte.

Zoek in het Evangelie van Mattheüs en Marcus wat er geschreven staat over huwelijk en familie.

5. Wat heb je hiervan geleerd?
6. Leg uit hoe dit je kan helpen in je huidige levensfase.
7. Wat betekent voor jou “leven in een belofte”?
8. Hoe kan de fase van student zijn een voorbereiding zijn op toekomstige beloftes?

3.9 De omgangsnormen in de jeugdcultuur

In de jeugdcultuur van vandaag lijkt het alsof er een onzichtbare lijst bestaat van dingen die je wel of niet mag doen. Je moet alle nieuwe trends volgen, altijd online zijn, grappige opmerkingen plaatsen in appgroepen, en vooral niet te serieus zijn. Wie dit niet doet, krijgt vaak labels zoals “awkward”, lafhartig of een “outsider”. Maar de vraag is: is dit echt een gezonde cultuur?

De druk van de normen wordt niet opgeschreven

Jongeren voelen druk om te voldoen aan de normen van hun vrienden en sociale groepen. Volgens onderzoek voelt meer dan 60% van de jongeren druk om bij een groep te horen, vooral via sociale media. Het gaat niet alleen om het volgen van mode en trends, maar ook om constant te laten zien dat je een “leuk leven” hebt. Je moet perfecte foto's plaatsen, bij alle activiteiten aanwezig zijn en altijd beschikbaar zijn.

Maar wie bepaalt wat normaal is? Deze normen ontstaan binnen vriendengroepen en worden versterkt door sociale media. Het algoritme van TikTok, Instagram en Snapchat

toont vooral populaire trends. Dit geeft het gevoel dat iedereen meedoet, terwijl dat in werkelijkheid vaak niet zo is. Toch voelen jongeren zich gedwongen mee te doen, alleen om erbij te horen en zelf mee te tellen.

Sociale druk kan grote gevolgen hebben.

Psychologen merken dat jongeren hierdoor meer stress, angst en onzekerheid ervaren. Er is een duidelijk verband tussen sociale media en een laag zelfbeeld, vooral wanneer jongeren zichzelf met anderen vergelijken. Sociale druk kan ook leiden tot ongepast gedrag, zoals alcoholmisbruik, pesten,

ongeordende seksuele relaties, regelbreuk of fraude.

Statistieken tonen:

- 60% van de jongeren voelt druk om “populair” te zijn in hun groep (UNICEF).
- 1 op de 3 jongeren zegt dat sociale media hen onzekerder maken.
- 25% geeft aan ooit buitengesloten te zijn omdat ze een trend niet volgden.
- Jongeren die veel tijd op sociale media doorbrengen hebben 40% meer kans op depressie of chronische stress.

Communicatie en respect

Tegenwoordig communiceren jongeren veel via chats, snaps en emoji's. Een “😂” betekent grappig en een “🔥” betekent dat iets geweldig is. Maar achter al dit contact schuilt een serieus probleem: gebrek aan echte communicatie.

- We verliezen het vermogen om duidelijk, oprecht en met respect te praten.
- Het wordt normaal om slecht over anderen te praten of hen online te beledigen.
- Berichten sturen die kwetsend zijn, cyberpesten of anderen behandelen alsof ze niets waard zijn, kan veel pijn veroorzaken.

Gebrek aan respect in communicatie leidt tot:

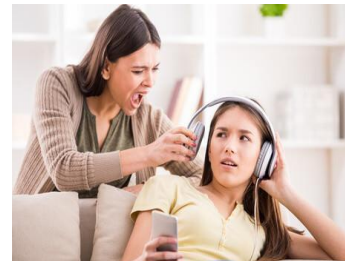
- conflicten, wantrouwen en onnodige scheiding tussen mensen.
- verlaagd het zelfbeeld en zorgt voor vijandigheid tussen vrienden, binnen de familie en ook op school.
- het gevoel dat mensen je niet begrijpen of niet waarderen.

We kunnen verandering brengen door bewust te kiezen voor eerlijke communicatie, praten met respect en echt luisteren. Communicatie met liefde en duidelijkheid kan het begin zijn van een positieve verandering in onze jeugdcultuur.

Vermindering van de waarde van familie en duurzame relaties

Wat gebeurt er in onze moderne cultuur?

- We leven in een tijd waarin persoonlijk plezier, individuele vrijheid en ‘likes’ op sociale media belangrijker lijken dan toewijding, familie en echte relaties.
- Veel mensen besteden meer tijd aan hun telefoon dan aan hun eigen familie.
- Vriendschappen zijn oppervlakkig; het is makkelijk om een grote groep ‘followers’ te hebben, maar moeilijk om iemand te vinden die je echt vertrouwt.
- Relaties breken snel als er problemen zijn, door gebrek aan geduld en echte fundamenteën. Veel mensen vermijden toewijding, omdat dit hun vrijheid lijkt weg te nemen.
- De cultuur van “directe bevrediging” domineert; als iets niet makkelijk of plezierig is, stoppen mensen er snel mee.

Al dit kan leiden tot een leven zonder familie, zonder diepe relaties en met gebrek aan emotionele steun. Dit kan resulteren in een eenzaam en losgekoppeld leven.

Duurzame relaties en een sterk gezinsleven bieden daarentegen vertrouwen, steun en echte liefde, zowel in makkelijke als moeilijke tijden. Ze creëren stabiliteit en geven waarde van generatie op generatie door.

De cultuur van vandaag kan ons egoïstisch maken. Maar je kunt een andere keuze maken: diep liefhebben, tijd investeren in je familie en werken aan betekenisvolle relaties.

“Echte liefde is niet alleen een gevoel, het is een keuze: blijven luisteren, samenwerken zowel in goede als in slechte tijden.”

Wat zegt de Bijbel?

De Bijbel leert ons kritisch naar onze cultuur te kijken:

“Laat u niet aanpassen aan deze wereld, maar laat God u vernieuwen.” (Romeinen 12,2)

Dit betekent dat we niet alles blindelings hoeven te volgen wat populair is. Niet alles wat normaal lijkt, is goed of gezond.

Jezus leert ons anderen te behandelen zoals wij zelf behandeld willen worden:

“Behandel anderen in alles zoals je wilt dat zij jou behandelen.” (Mattheüs 7,12)

Als normen in je groep leiden tot uitsluiting of gebrek aan respect, kun je hiertegen ingaan, ook al is het moeilijk.

Aanbevelingen om met druk om te gaan

1. **Kies bewust.** Vraag jezelf: helpt dit me om een beter persoon te worden? Als een trend of norm je waarden of grenzen overschrijdt, hoef je deze niet te volgen.
2. **Zoek gezonde vriendschappen.** Het is belangrijk mensen te hebben die je accepteren zoals je bent. Zij verlagen de druk om anders te zijn.
3. **Beperk sociale media.** Plan minder tijd online, verwijder automatische meldingen. Volg mensen die je motiveren, niet degenen die je onzeker maken.
4. **Wees een voorbeeld.** Laat zien dat je gelukkig kunt zijn zonder groepsdruk te volgen. Dit kan anderen inspireren.
5. **Praat erover.** Deel je gevoelens met vrienden, ouderen of een jongerenleider. Veel jongeren voelen zich ongemakkelijk, maar durven er niet over te praten.

Conclusie

Ware vrijheid betekent niet leven om te voldoen aan de verwachtingen van een groep of de digitale wereld, maar zelf kiezen wat constructief is voor jou. Dit vergt moed om tegen de stroom in te gaan, en dit kan juist een positieve verandering brengen in de jeugdcultuur. Jij kunt het verschil maken!

Opdracht 7:

1. Wat beïnvloedt jou om een trend of groepsregel wel of niet te volgen: de angst om te doen wat je gelooft, het vermijden van conflicten of uitsluiting, of je eigen overtuiging?
2. Denk je dat de waarden van familie nog steeds fundamenteel zijn in het leven van jongeren? Of lijkt het dat deze waarden verloren zijn gegaan?
3. Wat kunnen de gevolgen zijn (positief of negatief) als iedereen populaire normen volgt zonder kritisch na te denken?

Kritische analyse van sociale media

Volg één mediakanaal gedurende 3 dagen en analyseer of:

4. De inhoud ‘peer pressure’, consumptisme of directe bevreemding stimuleert.
5. Het positieve waarden inspireert.
6. Maak een korte rapportage van je observaties.

3.10 Duurzame liefde opsporen a.d.h.v. Bijbelse leefsleutels

Duurzame Liefde: Meer dan Romantiek

Duurzame liefde is meer dan romantiek of een goed gevoel. Echte liefde is gebaseerd op diepe houdingen vanuit ons hart, onze manier van denken en handelen, die sterke en langdurige relaties creëren. Er zijn drie essentiële punten die dit benadrukken:

1. Overgave en persoonlijke opoffering

Veel films en sociale media presenteren liefde vaak alsof je er zelf voordeel uit moet halen. De taak van de ander is jou gelukkig maken, aandacht geven en je speciaal laten voelen. Maar echte liefde is niet alleen gebaseerd op wat je ontvangt, maar op wat je geeft. Wanneer je iemand werkelijk liefhebt, denk je ook aan wat die persoon nodig heeft. Bijvoorbeeld: als je vriend(in) een moeilijke dag heeft, kies je ervoor om te luisteren naar zijn of haar problemen en je eigen gedachten even opzij te zetten. Dat is een liefde die geeft.

- **Hedendaags manier van denken:** “Als hij/zij me niet gelukkig maakt, ga ik weg.”
- **Wat de Bijbel leert:**
 - “Laat ieder niet alleen op zijn eigen belangen letten, maar ook op die van de ander.” (Filippenzen 2,4)
 - “De grootste liefde die iemand kan hebben voor zijn vrienden is, door zijn leven voor hen te geven.” (Johannes 15)

2. Trouw en consistentie

Veel mensen denken: “Als het gevoel weg is, is alles voorbij.” Maar emoties kunnen veranderen. Echte liefde is niet slechts een gevoel dat komt en gaat; het is een keuze om te blijven, dicht bij de ander, ook als het niet altijd makkelijk of romantisch is. Echte liefde vereist dat je trouw blijft en niet wegloopt bij een meningsverschil of klein probleem. Het is gebaseerd op dagelijkse keuzes, niet op perfectie.

- **Hedendaags manier van denken:** “Als de emotie veranderd is, zoek ik een nieuwe.”
- **Wat de Bijbel leert:**
 - “De liefde is altijd geduldig, altijd vriendelijk, altijd hoopvol, altijd standvastig.” (1 Korintiërs 13,7)

Liefde is geen ‘gevoel alleen’, het is een vaste keuze.

3. Vermogen om te vergeven

Iedereen maakt fouten: jij, ik en degenen van wie we houden. In elke relatie zal iemand op een gegeven moment iets zeggen of doen dat pijn doet. Op dat moment heb je twee opties: boos blijven of vergeven.

Vergeven betekent niet dat het niet is gebeurd. Het betekent dat je kiest om niet vast te blijven zitten in boosheid of wrok. Je laat los, zodat er ruimte is om te herstellen en verder te gaan. Zonder vergeving ontstaan afstand en kwetsuren. Met vergeving kan liefde sterker worden.

- **Hedendaags gedachtegoed:** “Als je me pijn doet, verlies je me.”
- **Wat de Bijbel leert:**
 - “Draag elkaars lasten en vergeef elkaar zoals de Heer jullie heeft vergeven.” (Colossenzen 3,13)

Vergeving opent de deur om relaties te herstellen.

Confrontatie met de cultuur van vandaag

We leven in een wereld waarbij promotie van de liefde gebaseerd is op ‘mij en mijn plezier’: mijn comfort, mijn belangen, mijn gevoelens. Maar liefde volgens God is anders; het gaat om geven, dragen en vergeven. De Bijbel roept ons op om karakter te kiezen boven gemak, relatie boven gevoel, en vertrouwen boven impulsen.

Jongeren groeien op in een cultuur waarin “snelle liefde” normaal lijkt. Daarom is het belangrijk dat zij Gods plan voor liefde leren kennen, zodat ze kunnen begrijpen wat echte liefde betekent en dit kunnen toepassen in hun leven.

Tegenwoordig is het makkelijk om te vergeten wat God van ons verwacht, vooral met alles wat online te vinden is over liefde en relaties.

Opdracht 8:

Reflectie- / Discussiepunten

1. Geloof je dat trouw (trouw blijven aan één persoon) tegenwoordig nog waarde heeft?
 - o Geef een argument voor je antwoord.
2. Zoek online wat de Bijbel zegt over trouw
 - o Gebruik deze informatie om je antwoord te onderbouwen.
3. Zoek online wat de Bijbel zegt over vergeving
 - o Maak een overzicht van de informatie en bespreek dit in de groep.
4. Wat heb jij persoonlijk geleerd van deze paragraaf?

3.11 “De Bergrede en De Tien Geboden zijn richtlijnen voor ons geloof en ons gedrag.”

Wat betekent het om een goed mens te zijn volgens Jezus?

Iedereen draagt in zijn hart het verlangen om een goed mens te zijn: om goed te leven, anderen met liefde te behandelen en een leven te leiden met waarde en doel. *God heeft ons niet geschapen om egoïstisch te leven, maar om in gemeenschap, vrede, goedheid en liefde te leven.*

Maar wat betekent het werkelijk om een goed mens te zijn? Hoe moeten we leven om een persoon te zijn die rechtvaardig en correct handelt?

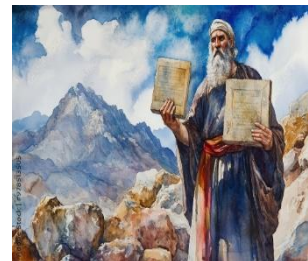
Jezus zelf geeft ons de antwoorden. In Zijn Woord, vooral in de **Bergrede (Mattheüs 5–7)** en in de **Tien Geboden (Exodus 20)**, geeft God Zijn richtlijnen. Jezus biedt ons een kaart voor een leven dat diepgaand, sterk en echt goed is. Een leven dat niet perfect, maar wel echt en bevrijdend is.

De Tien Geboden

De Tien Geboden waren niet zomaar regels voor een oud volk; ze vormen een fundament om in liefde, gerechtigheid en gemeenschap te leven. Ze laten zien wat God leert, hoe we anderen moeten waarderen en hoe we onszelf moeten beschermen.

De tien geboden (Decaloog):

1. Ik ben de Heer uw God; gij zult geen andere goden naast Mij aanbidden.
2. Gij zult de naam van de Heer uw God niet zonder eerbied gebruiken (niet vloeken of ijdel gebruiken).
3. Wees gedachtig dat gij de dag des Heren heiligt (houd de zondag/sabbat in ere).
4. Eer uw vader en uw moeder.
5. Gij zult niet doden.
6. Gij zult geen onkuisheid doen (geen echtbreuk plegen).
7. Gij zult niet stelen.
8. Gij zult tegen uw naaste niet vals getuigen (niet liegen of roddelen).
9. Gij zult geen onkuisheid begeren (geen begeerte naar de partner van een ander).
10. Gij zult niet onrechtvaardig begeren wat uw naaste toebehoort (niet jaloers zijn op bezit van anderen).

De eerste drie geboden gaan over hoe onze relatie met God moert zijn; de laatste zeven gaan over hoe onze relatie met anderen moet zijn.

De tien geboden wordt als volgt door Jezus samengevat (Mattheüs 22,37-40):

1. Heb God boven alles lief.
2. Heb je naaste lief zoals jezelf.

De Bergrede

In de Bergrede gaat Jezus dieper. Hij herhaalt niet alleen de geboden, maar laat zien dat leven voor God niet gaat over alleen het volgen van regels, maar ook over de transformatie van je hart en gedachten.

Hier volgen enkele **belangrijke lessen uit de Bergrede en hun betekenis voor jongeren**:

1. Wie is gelukkig? (Mattheüs 5,1–16)

Jezus begint met een andere kijk op geluk: gelukkig zijn is niet succes of populariteit, maar oprechtheid, nederigheid en trouw.

- **Betekenis voor jongeren:**
 - Je hoeft niet sterk of stoer te lijken.
 - God ziet kracht in je zwakte.
 - Grootheid komt door anderen te dienen.
 - Je kunt een positieve invloed hebben op anderen.

2. Lessen over de wet (Mattheüs 5,17–42)

God kijkt naar je intenties, niet alleen je daden. Jezus gaat dieper dan de geboden en spreekt over woede, overspel, echtscheiding, zweren en wraak.

- **Betekenis:**
 - Het is niet genoeg om niets slechts te doen; kijk naar je hart.
 - Leef oprecht en vol vergeving.

3. Liefde voor vijanden (Mattheüs 5,43–48)

“Heb je vijanden lief en bid voor hen die je vervolgen.”

- **Betekenis:**
 - Geen kwaad met kwaad vergelden.
 - Breek met haat en boosheid.
 - Kies voor liefde en waarheid, ook als het moeilijk is.

4. Lessen over geven (Mattheüs 6,1–4)

Doe goed zonder te streven naar persoonlijke glorie.

- **Betekenis:**
 - Doe goed zonder ‘likes’ of erkenning.
 - Je intenties zijn belangrijker dan je acties.

5. Gebed en vasten (Mattheüs 6,5–18)

Bid en vast in stilte; God hoort en ziet je, zelfs voordat je iets vraagt.

- **Betekenis:**
 - Bid alsof je met een vriend praat.
 - God verlangt naar je hart, niet naar perfectie.

6. Rijkdom en keuzes (Mattheüs 6,19–24)

Laat je aandacht op eeuwige waarden richten, niet op bezit. Je kunt niet God en geld tegelijk dienen.

- **Betekenis:**
 - Waar geef je prioriteit aan?
 - Wat maakt het moeilijk om God te dienen?

7. Dagelijkse zorgen (Mattheüs 6,25–34)

Maak je geen zorgen over morgen; God voorziet in je behoeften.

- **Betekenis:**
 - Laat zorgen je leven niet beheersen.
 - Leef elke dag in vertrouwen en geloof.

8. Oordelen (Mattheüs 7,1–6)

Kijk eerst naar jezelf voordat je anderen bekritiseert. Wees nederig en barmhartig.

- **Betekenis:**
 - Focus eerst op je eigen fouten.
 - Wees genadig met anderen.

9. God hoort gebeden en het smalle pad (Mattheüs 7,7–23)

Vraag, zoek, en de deur zal geopend worden. Volg het smalle pad dat God voor jou heeft voorbereid.

- **Betekenis:**
 - Jezus luistert naar je vragen en twijfels.
 - Volhard ook in moeilijke tijden.
 - Kies het juiste, niet het makkelijke.
 - Behandel anderen met liefde.

10. Twee soorten fundamenten (Mattheüs 7,24–29)

“Wie mijn woorden hoort en ernaar handelt, is als een wijze man die zijn huis op een rots bouwt.”

- **Betekenis:**
 - Bouw je leven niet op vergankelijke dingen.
 - Plaats je geloof in iets duurzaam: het Woord van Jezus.

Conclusie

Het christendom is geen religie van regels. Het is een levensstijl van liefde, trouw, waarheid en vertrouwen. De Bergrede nodigt je uit om jezelf te committeren aan een ander leven, een dagelijkse verandering van hart. Het gaat niet om perfectie, maar om te weten: **God is jouw Vader en wij behoren tot Hem.**

Opdracht 9:

Bekijk deze video van de Bergrede:

<https://youtu.be/4l1ABgBRjZ4>

Bekijk de les en beantwoord de volgende reflectievragen:

1. Wat heeft je het meest geraakt aan de manier waarop Jezus leert over liefde en gerechtigheid?
2. Wat is anders vergeleken met wat je in je dagelijkse leven om je heen ziet?
3. De video zegt dat de Bergrede oproept om anders te leven. Wat is één ding in je eigen leven dat je kunt veranderen om beter te leven, en om een licht voor anderen te zijn?
4. Lees de Bijbelverzen die betrekking hebben op de punten die je hebben geraakt.

4. Liturgische kalender met de feesten van heiligen en martelaren

In de Katholieke Kerk is het leven van een heilige niet alleen een getuigenis van individuele geloofsbeleving, maar ook een model voor alle jongeren en mensen van alle leeftijden. Er zijn officieel door de Kerk verklaarde en gecanoniseerde heiligen, maar er zijn veel meer mensen die heilig zijn en een leven van nederigheid, deugd en heiligheid hebben geleid, en die nu genieten van de aanwezigheid van God, maar die niet de kans hebben gekregen officieel door de Kerk verklaard en gecanoniseerd te worden.

Een heilige is iedereen die in de hemel is en die van de aanwezigheid van God geniet. Dus het zijn niet alleen degenen die officieel door de Katholieke Kerk zijn verklaard, maar iedereen die in Gods genade is gestorven en in Zijn aanwezigheid is in de hemel. Wij zijn allen geroepen om heilig te worden.

Het proces om iemand heilig te verklaren in de Kerk

Het proces om iemand officieel te canoniseren tot heilige is zeer gestructureerd en kan vele jaren duren, om te verzekeren dat het leven en de werken van die persoon werkelijk een voorbeeld zijn van christelijke deugden. Elke stap vertegenwoordigt een specifiek niveau van erkenning van het leven en geloof van de kandidaat, en is tegelijkertijd een uitnodiging voor alle katholieken om het voorbeeld van liefde, naastenliefde en trouw aan God te volgen.

4.1 stappen om iemand door de kerk tot heilige te verklaren:

1. Eerste stap: lokaal begin

Het proces van beatificatie (iemand zalig verklaren) begint wanneer gelovigen hun plaatselijke bisschop vragen om een onderzoek te starten. Meestal gebeurt dit in het bisdom waar de kandidaat is gestorven of lange tijd heeft gewoond. De kandidaat moet minimaal vijf jaar overleden zijn om het proces te starten. Alleen de paus kan beslissen om deze periode te verkorten. De kosten van een beatificatieproces zijn hoog en worden meestal gedekt door het bisdom, de congregatie of de orde waartoe de kandidaat behoorde.

2. Dienstknecht van God

*De plaatselijke bisschop stelt een kerkelijk tribunaal samen dat bewijs verzamelt en getuigen hoort om vast te stellen dat de kandidaat een heilig leven heeft geleid. Als er voldoende bewijs is, stuurt de bisschop het dossier naar het Dikasterie voor Beatificatie en Canonisatie in Rome. De kandidaat krijgt de titel *Dienstknecht van God*.*

3. Verklaring tot eerbiedwaardig

Het Dikasterie kiest een speciaal persoon (Postulant) om het onderzoek te leiden. Deze zoekt informatie en controleert of er fouten zijn in het eerdere onderzoek of bewijs. Vaak wordt in deze fase het lichaam van de kandidaat opgegraven om relieken te verzamelen. Ook wordt gekeken of er geen bijgeloof rond de kandidaat is ontstaan. Als het onderzoek positief is, wordt het dossier aan de paus gepresenteerd. De paus kan verklaren dat de persoon waardig is om vereerd te worden.

4. **Martelaarschap of wonder**

Er zijn twee hoofdmotieven voor beatificatie:

1. De persoon stierf als martelaar voor het geloof, of
2. Er gebeurde een wonder door de tussenkomst van de kandidaat.

Als de paus bevestigt dat iemand martelaar is, is de weg naar beatificatie duidelijk. Zo niet, dan is een wonder nodig, vaak een genezing die medisch niet verklaarbaar is. Het verhaal van wonderen wordt zeer serieus onderzocht. Eerst door een team van artsen, daarna door het Dikasterie en uiteindelijk door de paus.

5. **Beatificatie**

Wanneer de paus het martelaarschap of wonder erkent, wordt een ceremonie van beatificatie gepland, meestal in het geboorteland van de kandidaat. De kandidaat wordt officieel uitgeroepen tot *Zalig* en de Kerk verklaart dat hij/zij in de hemel is.

6. **Canonisatie**

Om heilig verklaard te worden, is nog een ander wonder nodig (of voor martelaren, het eerste wonder). Het proces om het wonder te bevestigen is hetzelfde als bij beatificatie. Als het wonder wordt bevestigd, wordt een grote mis in Rome gehouden op het Sint-Pietersplein en de paus verklaart de kandidaat officieel heilig.

7.

Samengevat de stappen:

1. Onderzoek – de Kerk onderzoekt het leven van de persoon.
2. Bewijs – vaststellen dat de persoon een deugdzzaam leven heeft geleid.
3. postulant – een speciale persoon leidt het onderzoek.
4. Martelaarschap of wonder – de paus beoordeelt of de persoon martelaar is of dat er wonderen zijn gebeurd.
5. Beatificatie – mis in het geboorteland, de Kerk verklaart dat de persoon in de hemel is.
6. Canonisatie – nog een wonder, grote mis in Rome, de paus verklaart de persoon heilig.

4.2 Vier soorten (rangen) van vieringen van heiligen

- De Katholieke Kerk begint elk jaar met een speciale kalender, die de liturgische kalender wordt genoemd. Daarin vinden we alle grote momenten van het geloof, zoals Kerstmis, Pasen en Pinksteren, maar ook de feestdagen waarop heiligen worden gevierd die een groot voorbeeld van christelijk leven hebben nagelaten.

Niet alle feesten in de Kerk hebben dezelfde rang. Sommige vieringen zijn zeer groot en belangrijk, andere zijn kleiner. *Om orde te houden en om te weten wat voorrang heeft wanneer twee feesten op dezelfde dag vallen, heeft de Kerk ze verdeeld in **verschillende categorieën**:*

- Plechtigheid
- Feest
- Verplichte gedachtenis
- Vrije gedachtenis

Deze structuur helpt ons dicht bij Jezus en bij de gemeenschap van heiligen te blijven, zonder het essentiële uit het oog te verliezen: elke zondag is gewijd aan Jezus zelf, en de grote momenten van Pasen hebben altijd voorrang op andere vieringen.

Plechtheid

- Dit is het hoogste niveau van liturgische feesten.
- Tijdens een plechtheid wordt het Gloria en het Credo gebeden tijdens de mis.
- Voorbeelden: Pasen, Kerstmis of grote Mariafeesten zoals Maria-Tenhemelopneming.
- Heiligen met een hoge feestdag: Sint-Jozef (19 maart) of Sint-Petrus en Sint-Paulus (29 juni).

Feest

- Het niveau onder een plechtheid.
- Tijdens de mis wordt het Gloria gebeden, maar niet het Credo (tenzij het zondag is).
- Het is een feest van een zeer belangrijke heilige of van een bijzonder moment in het leven van Jezus of Maria.

Voorbeelden: het feest van de andere apostelen (op hun datum) en de Opdracht van de Heer in de Tempel (2 februari).

Verplichte gedachtenis

- Een lagere rang dan een feest.
- Het zijn dagen om een heilige te gedenken die belangrijk is, maar niet op het hoge niveau van de apostelen.
- Tijdens de mis zijn er speciale gebeden, maar geen Gloria.

Voorbeeld: Sint-Franciscus van Assisi (4 oktober).

Vrije gedachtenis

- Een eenvoudiger niveau.
- De heilige wordt herdacht, maar het is niet verplicht; de priester kan kiezen of hij de gebeden van de heilige neemt of de gewone liturgie van de dag volgt.
- Voorbeeld: Sint-Jan Bosco (31 januari).

Op alle zondagen en grote feesten horen we drie lezingen:

- een lezing uit het Oude Testament,
- een brief (een brief die een apostel aan een christelijke gemeenschap schreef met lessen en raad om te leven zoals Jezus wil),
- en een evangelielezing.

De liturgische kalender is online te vinden via:

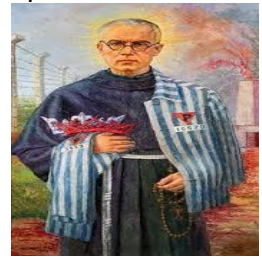
<https://gcatholic.org/calendar/2025/General-H-es>

4.3 Verschil tussen martelaars en niet-martelaars

De katholieke Kerk vereert **heiligen** als modellen van geloof en deugd, maar we kunnen twee hoofdtypen onderscheiden: **martelaren en niet-martelaren**.

Een heilige martelaar is iemand die zijn leven voor God heeft gegeven, die heeft geleden en is gestorven voor zijn geloof; zij werden gedood vanwege hun geloof. Zij worden erkend als modellen van totale liefde en trouw, omdat zij niet bang waren hun leven op te offeren voor de naam van Jezus.

Een voorbeeld is **San Maximiliano Kolbe**, die zijn leven gaf in een concentratiekamp om een andere man te redden. Hij stierf op 14 augustus 1941. Zijn daad van liefde en opoffering is een krachtig voorbeeld van christelijke naastenliefde. Hij werd in 1982 als martelaar heilig verklaard.

Een voorbeeld van een martelaar uit onze regio is **San Oscar Romero**.

Oscar Arnulfo Romero werd in 1917 geboren in El Salvador. Hij was een katholieke priester en later aartsbisschop van San Salvador. Hij was een rustige en niet-rebelse persoon. Maar toen hij zag dat veel arme mensen leden onder onderdrukking, dat wijken honger hadden en dat regerings- en militaire leiders hun eigen volk met geweld behandelden, voelde hij Gods roeping om deze onrechtvaardigheden aan te klagen.

In zijn preken tijdens de mis sprak Romero zonder angst uit dat onrecht God niet behaagt. Hij verdedigde het volk dat geen stem had. Een uitspraak van hem die velen zich herinneren is: "Als ze mij doden, zal ik verrijzen in het volk van El Salvador."

Op 24 maart 1980, terwijl hij de mis opdroeg in een ziekenhuis, werd hij neergeschoten en stierf hij bij het altaar.

Het leven van Romero inspireerde veel mensen in Latijns-Amerika en in de wereld. Paus Franciscus verklaarde Oscar Romero in 2018 heilig. Zijn feestdag is 24 maart, dezelfde dag waarop hij zijn leven gaf.

Zijn belangrijkste boodschap:

- Verdedig mensen die zichzelf niet kunnen verdedigen.
- Zoek gerechtigheid en vrede zonder geweld.
- Volg Jezus in waarheid en met moed.

Het leven en de werken van een martelaar zijn zeer krachtig, omdat zij laten zien dat geloof en naastenliefde geen grenzen kennen.

Een niet-martelaar is iemand die zijn leven met heldhaftige deugden heeft geleefd en een natuurlijke dood is gestorven; hij of zij werd niet gedood omwille van het geloof. Zij zijn modellen van liefde, naastenliefde en toewijding aan God en aan anderen tijdens hun leven.

Een voorbeeld is **San Francisco van Assisi**, die eenvoudig leefde, zich inzette om anderen te helpen en velen inspireerde. Hij deed afstand van al zijn rijkdom, leefde in totale armoede en wijdde zijn leven aan het prediken van vrede, liefde en zorg voor Gods schepping. Hij staat bekend om zijn grote liefde voor de natuur en alle levende schepselen. Hij stichtte de Orde van de Franciscanen, die tot op vandaag een voorbeeld is van eenvoud en nederigheid. Hij stierf niet als martelaar, maar als een trouwe dienaar die al zijn jaren in totale toewijding aan God en anderen leefde. Hij werd in 1228 heilig verklaard, slechts twee jaar na zijn dood.

Samenvatting:

- Martelaar: iemand die voor het geloof stierf; hun lijden en moed zijn een levend getuigenis.
- Niet-martelaar: iemand die een leven van heldhaftige deugden, geloof en toewijding leefde, anderen inspirerend om goed te leven en te handelen, en die een natuurlijke dood stierf.

Santa Faustina – Apostel van de Goddelijke Barmhartigheid

Faustina Kowalska werd geboren in Polen in 1905. Haar familie was arm. Vanaf jonge leeftijd hield Faustina van bidden en het zoeken naar God. Toen zij ongeveer zeven jaar oud was, voelde zij in haar hart een bijzondere roeping: God riep haar om een heilige weg te volgen. Haar leven was niet gemakkelijk. Haar familie had geen geld om haar school te betalen en zij werkte als dienstmeisje in huizen van anderen. Op twintigjarige leeftijd trad zij in bij de congregatie van de Zusters van de Barmhartigheid.

Tijdens haar leven ontving zij grote genaden. Zij kreeg verschillende visioenen en openbaringen. In één ervan toonde Jezus haar Zijn open hart met twee grote stralen: een witte, die water symboliseert, en een rode, die het bloed van Christus symboliseert dat redt. Jezus zei:

“Schilder een beeld zoals je Mij ziet, met de witte en rode stralen. Schrijf eronder: ‘Jezus, ik vertrouw op U.’”

Zo ontstond het beeld van de Goddelijke Barmhartigheid.

Jezus vroeg Faustina om aan iedereen te vertellen dat God niet wil straffen, maar redden en vergeven.

Santa Faustina schreef een dagboek waarin zij alles opschreef wat Jezus haar zei. Dit dagboek is zeer belangrijk, omdat het de diepte van Gods liefde en barmhartigheid laat zien.

Zij stierf in 1938 op 33-jarige leeftijd aan tuberculose. Haar leven was kort, maar haar boodschap werd groot en bereikte alle continenten. In 2000 verklaarde paus Johannes Paulus II haar heilig en stelde hij de zondag na Pasen in als Zondag van de Goddelijke Barmhartigheid voor de hele Kerk.

Belangrijkste boodschappen van Santa Faustina:

- Vertrouw altijd op God.
- Zoek vergeving en schenk vergeving.
- Leef met liefde en goedheid voor iedereen.

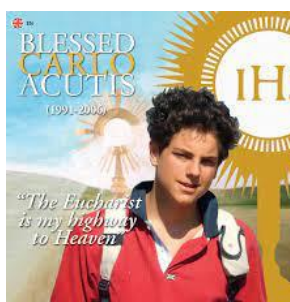
Gods liefde is oneindig en Zijn barmhartigheid is groter dan elke zonde.
(Bijbel: Psalm 136 – “Zijn barmhartigheid duurt tot in eeuwigheid.”)

Een voorbeeld van een jonge heilige is Carlo Acutis (1991–2006).

Carlo was een jonge Italiaan die van computers en videogames hield. Hij gebruikte zijn talent om zijn liefde voor God te tonen. Zijn grootste passie was Jezus in de Eucharistie, en hij maakte een website om eucharistische wonderen te tonen:

www.miracolieucaristici.org

Hij stierf op 15-jarige leeftijd aan leukemie, maar liet een duidelijk voorbeeld achter: je kunt heilig worden in een gewoon leven, zolang je Jezus centraal stelt in je leven. Carlo werd in 2020 zalig verklaard in Assisi en werd op 7 september 2025 heilig verklaard.

Het leven en getuigenis van Sint-Petrus

Een eenvoudig leven aan zee

Het is vroeg in de ochtend, de zee is rustig, en Petrus is in zijn boot met zijn netten in zijn hand. Hij is visser. Johannes, zijn vriend, is bij hem en ze praten samen. Petrus vertelt dat hij in zijn hart voelt dat het leven meer moet zijn dan vissen en vis verkopen op de markt. Johannes zegt dat hij heeft gehoord over een rabbi die met veel kracht predikt en veel mensen uit hun twijfel haalt. Petrus lacht een beetje, maar diep van binnen hoopt hij dat het waar is.

De roeping aan de oever

De volgende dag werkt Petrus aan de oever wanneer hij Jezus ziet aankomen. Jezus kijkt hem stevig in de ogen en zegt: "Volg Mij, en Ik zal je een visser van mensen maken." Petrus blijft staan met zijn net in zijn hand. Hij kijkt naar de zee, naar zijn boot, naar Jezus. In zijn hoofd is er strijd, maar zijn hart roept één ding: ga. Petrus staat op, laat alles achter en volgt Jezus. Die stap verandert zijn hele bestemming.

Moed en zwakheid

Petrus volgt Jezus, leert en predikt. Hij spreekt zonder angst, met geloof en moed voor grote groepen mensen. Maar hij was geen perfecte man. In een moment van druk ontkende hij dat hij Jezus kende. Daarna voelde Petrus het gewicht van zijn ontkenning en had hij verdriet en pijn. *Jezus zocht hem op en in een diepe ontmoeting vergaf Hij zijn vriend en vertrouwde hem een grote zending toe: **zijn Kerk leiden**.*

Het laatste getuigenis

Petrus is in Rome, nu ouder maar sterker in geloof dan ooit. Hij spreekt en schrijft brieven aan de gemeenschappen die leven in angst voor vervolging. Hij moedigt hen aan Jezus te blijven volgen zonder bang te zijn voor lijden. Uiteindelijk sterft hij als martelaar, ondersteboven gekruisigd zoals hij zelf had gevraagd, omdat hij zich niet waardig achtte op dezelfde manier te sterven als zijn Heer.

Petrus was niet perfect, maar hij volgde Jezus tot het einde. *Zijn leven laat ons zien dat heiligheid betekent God blijven volgen, ook als je gevallen bent, en altijd bereid zijn weer op te staan en Jezus te blijven volgen.*

Opdracht 1:

Vragen

1. Wat betekent het voor jou om een heilige te worden?
2. Ga naar de website www.miracolieuucaristici.org en analyseer de Eucharistische wonderen. Bespreek in groepjes van 3, welk wonder jou het meest heeft geïmponeerd en leg uit waarom.
3. Zoek in de liturgische kalender <https://gcatholic.org/calendar/2025/General-H-es>
 - o Wat is de liturgie van de komende zondag (lees en deel)?
 - o Welk feest wordt er gevierd?

5. God spreekt tot de mensen: De Profeten

Vanaf het begin van de geschiedenis van het volk van God, heeft God altijd een manier gezocht om met mensen te communiceren. God heeft zich nooit ver van hen verwijderd. Hij gaf Zijn wetten, toonde Zijn glorie en sprak op verschillende momenten tot Zijn volk via profeten.

Een profeet is niet zomaar iemand die kan prediken of vertellen wat in de toekomst gaat gebeuren. Een profeet is iemand die door God zelf geroepen, voorbereid en vervuld is met Zijn Woord. Het is geen taak die zij zelf kiezen. *Profeten zijn boodschappers van God die naar Zijn stem luisteren, en zelfs als de boodschap moeilijk is, moeten ze moed hebben om te spreken wat God wil dat Zijn volk hoort.* Daarom ervaren veel profeten deze taak als een zware last.

Door de profeten:

- Waarschuwde God tegen kwaad,
- Riep Hij mensen terug tot Zijn hart,
- Bracht Hij hoop in tijden van lijden,
- En beloofde Hij redding voor Zijn volk.

In de geschiedenis van elke profeet zien we een stukje van wie God is: een rechtvaardige, liefdevolle, geduldige en trouwe God. Alle profeten hebben duidelijk gemaakt dat God wil communiceren, niet om te intimideren, maar om te vormen, te leiden en te redden. Sommige profeten spraken in steden, andere in de woestijn, in het paleis of in ballingschap. Er zijn verschillende soorten profeten, elk met hun eigen rol en verantwoordelijkheid. Hieronder volgt een beschrijving van de verschillende typen profeten en hun taken.

5.1 verschillende soorten profeten

1. Waarschuwingsprofeten

Deze profeten riepen het volk op tot bekering en gehoorzaamheid aan God. Ze waarschuwden voor de gevolgen van zonde, straf of ballingschap. Hun boodschap was streng, maar altijd bedoeld om het volk terug te brengen bij God.

Voorbeeld: profeet Jeremia, die het volk van Israël opriep terug te keren tot God en hen waarschuwde voor de ballingschap naar Babylon.

2. Troostprofeten

Deze profeten spraken tot een volk dat leed. Ze brachten boodschappen van hoop, herstel en bemoediging en herinnerden het volk eraan dat God hen niet vergeten had.

Voorbeeld: profeet Jesaja, vooral bekend om zijn boodschappen van troost, redding en de belofte van de Messias.

3. Profeten die de Messias aankondigen

Deze profeten voorspelden de komst van de Messias, Jezus Christus. Hun boodschap ging over redding, gerechtigheid en een nieuw verbond.

Voorbeeld: profeet Micha, die voorspelde dat de Messias geboren zou worden in Bethlehem (Micha 5,1).

4. Spirituele leiders

Deze profeten gaven richting en advies aan het volk of leiders in moeilijke tijden.

Voorbeeld: profeet Samuel, die niet alleen profeet was, maar ook rechter en spiritueel leider van Israël.

5. Profeten die symbolische acties ondernemen

Deze profeten spraken niet alleen, maar voerden ook handelingen uit met symbolische betekenis om het volk te laten zien wat God wilde zeggen.

Voorbeeld: profeet Ezechiël, die symbolische handelingen gebruikte om zijn boodschap duidelijk te maken.

Taken van een profeet

- Gods wil bekendmaken aan mensen
- Het volk oproepen tot berouw en terugkeer naar God
- Advies geven aan leiders
- Troost en hoop brengen in moeilijke tijden
- Voorspellingen doen over de toekomst, zoals zegen of straf volgens Gods plan

5.2 Het leven en boodschap van de bekendste profeten

1. Mozes

Mozes werd geboren in een tijd dat het volk van Israël slaven waren in Egypte. Zijn moeder redde hem uit gevaar door hem in een mandje in de rivier te leggen. Hij groeide op in het paleis van de farao, maar vluchtte naar Midian na het doden van een Egyptenaar. God riep hem bij het brandende braambos en gaf hem de opdracht Israël te bevrijden en de Tien Geboden te ontvangen op de berg Sinaï.

Boodschap: God is de Bevrijder. Vrijheid gaat

gepaard met verantwoordelijkheid: God redt je, maar wil dat je gehoorzaam bent.

Les: Mozes was geen perfecte leider, hij had twijfels, maar leefde in diepe gemeenschap met God. **Echt leiderschap komt door gehoorzaamheid en afhankelijkheid van God.**

2. Elia

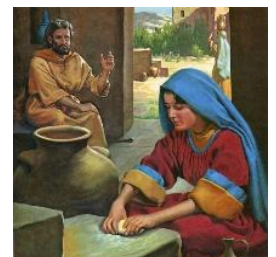
Elia was een machtige profeet in een tijd dat de koning en het volk afgoden dienden. Hij daagde 450 profeten van Baäl uit op de berg Carmel om te laten zien wie de echte God is. Toen God door Elia antwoordde met vuur uit de hemel, riep het volk: "De God van Elia is de ware God!"

Boodschap: God is almachtig. Het volk moet een keuze maken tussen afgoderij en trouw aan God.

Les: Elia was moedig maar ook menselijk en moe. God versterkt ons in onze zwakheid; echte geloofsgetrouwheid kent geen angst voor confrontatie.

3. Eliza

Eliza was de leerling van Elia en vroeg om een "dubbele portie" van Elias' geestkracht om God intenser te dienen. Hij deed vele wonderen: hij scheidde een rivier, vermenigvuldigde brood, wekte een kind op uit de dood en genas Naäman van melaatsheid. Zijn leven toont dat actief en consistent geloof een zegen kan zijn voor anderen.

4. Jesaja

Jesaja kreeg een visioen van God op Zijn troon en werd geroepen om te spreken tot een afvallig volk. Zijn boodschap combineerde oordeel met troost en voorspelde de komst van de Messias, een koning van vrede die zal lijden voor de zonden van het volk.

Boodschap: God is heilig en rechtvaardig, maar Zijn trouw aan het volk is onwankelbaar.

Les: Blijf trouw, zelfs als je boodschap wordt afgewezen; Gods plan is groter dan menselijke situaties.

5. Jeremia

Jeremia werd al geroepen als jongeman. Hij leefde rond 650 v.Chr. toen Juda zich afkeerde van God. Hij voorspelde de vernietiging van Jeruzalem door Babylon en stond bekend als “de wenende profeet”. Ondanks tegenstand bleef hij trouw.

Boodschap: God roept, luister en keer terug. Hij geeft een “nieuw hart”.

Les: Trouw aan God hangt niet af van resultaten; het vraagt moed en liefde voor God.

6. Ezechiël

Ezechiël was een priester en profeet in ballingschap in Babylon. Hij ontving visioenen en gebruikte symbolische acties om het volk te leren dat God hen niet had verlaten. Zijn beroemde visioen van de droge beenderen (Ezechiël 37) symboliseerde herstel en hoop voor het volk.

Boodschap: God verlaat Zijn volk niet; berouw leidt tot herstel.

Les: Ezechiëls leven toont gehoorzaamheid, moed en hoop, zelfs in ballingschap.

7. Daniël

Daniël werd als jongeman naar Babylon gebracht. Hij bleef trouw aan God, weerstond verleidingen, en kreeg wijsheid om dromen en visioenen te interpreteren. Hij voorspelde toekomstige koninkrijken en zag het eeuwige Koninkrijk van God.

Boodschap: God is soeverein over alle rijken. Trouw in geloof brengt zegen en eer.

Les: Standvastig geloof, moed, wijsheid en integriteit maken een groot verschil, zelfs onder druk.

Conclusie

Profeten zijn mensen die door God geroepen zijn om Zijn woord te spreken, zonder angst en met moed, in moeilijke tijden. Ze waren niet perfect, maar trouw. God gebruikte hen om het volk te corrigeren, hoop te geven en Zijn plan te tonen. Elke profeet had zijn eigen stijl, maar hetzelfde doel: God gehoorzamen en het volk terugleiden naar Gods weg. God sprak vroeger door mensen en doet dat vandaag nog via Zijn Woord, de Heilige Geest, de Kerk en via degenen die Hem dienen.

Opdracht 1:

Reflectievragen

1. Wat kunnen de profeten ons leren over gehoorzaamheid aan God?
2. Volgens jou, wat hebben de levens van Jesaja, Jeremia, Elia, Daniël en Eliza gemeen?
3. Wat in hun verhalen inspireert jou het meest?

Praktische opdracht

Kies **één profeet** die jou het meest heeft geïnspireerd.

Lees zijn verhaal uit de Bijbel (de verwijzingen staan in de teksten hierboven) en vertel:

- **Welke dingen uit zijn leven springen er voor jou het meest uit?**
- **Waarom vind je dat belangrijk of inspirerend?**

Hier is ook een link naar een video waarin je meer uitleg kunt vinden over de grootste profeten:

👉 <https://youtu.be/my-NbbNrW4M?si=DYMsGYFYWjQ1IacP>

6. MENSEN ZOEKEN GOD: RELIGIE EN GELOOF

Iedere mens staat op een bepaald moment in zijn leven stil en denkt na:

Wat zoek ik in het leven? Wat geloof ik werkelijk? Bestaat er iets of iemand die groter is dan wijzelf?

Mensen voelen een verlangen om zich te verbinden met iets dat dieper gaat. Een behoefte om te weten wat waardevol is, wat rechtvaardig is, wat hun plaats is in de wereld. Voor veel mensen opent dat de deur naar het zoeken naar God, geloof en een spirituele relatie.

Een relatie met God gaat niet alleen over regels en tradities.

- Het is een manier om de wereld met andere ogen te bekijken.
- Het betekent dat we onszelf vragen stellen zoals:
 - Wat is goed en wat is kwaad?
 - Wat is gerechtigheid?
 - Hoe moeten wij andere mensen behandelen?

De zoektocht naar God gaat samen met de zoektocht naar gerechtigheid, naar menselijke waardigheid en naar een zinvol leven. Onze overtuigingen, kerkelijke normen en sociale normen beïnvloeden onze antwoorden op al deze vragen.

6.1 De verbinding tussen leven, denken en handelen in samenhang met iemands overtuigingen

Overtuigingen vormen je manier van denken.

Overtuigingen zijn de dingen die we diep in ons hart geloven. Ze kunnen afkomstig zijn uit ons gezin, school, cultuur of persoonlijke ervaringen. Deze overtuigingen beïnvloeden hoe je naar de wereld kijkt, beslissingen neemt en reageert op wat er in je leven gebeurt.

IK KAN HET

Je manier van denken is gebaseerd op wat je gelooft. Als je gelooft: “Ik kan niets bereiken,” dan kan dat je zelfvertrouwen verminderen. Maar als je gelooft: “Ik kan het doen als ik mijn best doe,” dan zet je je meer in en blijf je proberen totdat je vooruitgang boekt.

Overtuigingen beïnvloeden:

- Hoe je naar jezelf kijkt (je zelfbeeld)
- Hoe je naar anderen kijkt (met respect of met vooroordelen)
- Hoe je problemen ziet (als een uitdaging of als een onoverkomelijk obstakel)

Overtuigingen beïnvloeden je beslissingen en je daden.

Je overtuigingen sturen hoe je grote keuzes maakt:

- Wat kies je om te studeren?
- Wat beschouw je als “goed” of “slecht”?
- Met wie breng je je tijd door?
- Hoe gedraag je je in een groep?

Voorbeeld: Als je gelooft dat het belangrijk is om anderen te helpen, dan zul je helpen en tijd en zorg aan anderen geven. Maar als je gelooft dat alleen jij belangrijk bent, dan zul je egoïstischer handelen.

Overtuigingen beïnvloeden je gevoelens en je welzijn.

Positieve overtuigingen kunnen je helpen om:

- hoopvol te blijven
- dankbaar te zijn
- tevreden te zijn met jezelf

Negatieve overtuigingen kunnen leiden tot:

- onzekerheid
- angst om te falen
- het gevoel dat je niets waard bent

De manier waarop je gelooft, vormt de manier waarop je je voelt.

Goede overtuigingen kunnen je helpen standvastig te blijven.

Iemand met sterke en gezonde overtuigingen kan weerstand bieden aan:

- groepsdruk
- sociale media en kritiek
- momenten van twijfel of verdriet

De overtuiging dat je belangrijk bent, dat je iets kunt worden in het leven, dat je waarde hebt, kan dienen als een sterke basis voor een succesvol leven.

Het is belangrijk dat in je leven wat je gelooft, denkt, zegt en doet met elkaar overeenkomt.

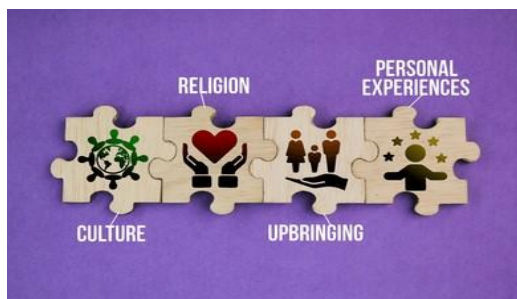
Het kan niet zo zijn dat je iets gelooft en denkt, maar vervolgens iets anders zegt en doet. In dat geval word je een instabiel en weinig betrouwbaar persoon. Zeker als christenen moeten onze manier van leven, denken en spreken getuigen dat wij volgelingen zijn van Christus Jezus.

Opdracht 1:

Schrijf een kort verhaal (5–9 regels) over een persoon met een sterke overtuiging (bijvoorbeeld over zijn of haar relatie met God, het leven, of iets wat die persoon waardeert of gelooft). Laat zien:

- Hoe die overtuiging zijn of haar manier van denken beïnvloedt.
- Hoe zijn of haar gedachten de daden beïnvloeden.

6.2 Geven kerkelijke normen en sociale normen rechtvaardigheid en waardigheid aan alle mensen?

shutterstock.com - 2482966587

Normen, regels, overtuigingen en gedragingen van de Kerk en de samenleving vormen ons, zodat we kunnen bepalen wat “goed”, “juist” of “normaal” is. Ze geven ons richting, structuur en steun om samen te leven. Maar hoe ontstaan deze normen? En, heel belangrijk, geven ze werkelijk rechtvaardigheid en waardigheid aan alle mensen?

De normen van de Kerk komen voort uit Bijbelse principes. Woorden zoals rechtvaardigheid, naastenliefde, zorg voor mensen in nood en waarheid komen voort uit het diepe geloof **dat ieder mens waardevol is en dat iedereen naar het beeld van God is geschapen.**

*Die waardigheid hangt niet af van wat je kunt, wat je hebt gedaan of waar je vandaan komt. Het is een fundamentele waarheid, omdat **ieder mens waardevol is in de ogen van God**.*

Sociale normen hebben ook betrekking op mensenrechten, autonomie en gelijkheid.

Maar deze idealen komen niet altijd overeen met de werkelijkheid. We hebben mooie woorden, *maar er zijn nog steeds mensen die buiten het systeem vallen of niet gelijk worden behandeld*. Daarom is het belangrijk dat we de normen kritisch bevragen.

Normen zijn niet neutraal. Ze weerspiegelen wie macht heeft, wie wordt gehoord en wie beslist wat “normaal” is. Om die reden is het essentieel dat we vragen stellen, in gesprek gaan en, indien nodig, onderzoek doen en discussiëren over de normen. Niet om alle regels af te schaffen, maar om te controleren of:

- deze normen werkelijk bijdragen aan rechtvaardigheid en vrede,
- ze de waardigheid van iedereen beschermen of alleen van een bepaalde groep,
- en wie we zien en wie we vergeten.

In de Bijbel zien we dat profeten zoals Amos, Micah en ook Jezus de moed hadden om moeilijke vragen te stellen. Zij wezen op hypocrisie en onrecht dat verborgen zat achter religieuze of sociale regels. Ze spraken zich uit tegen onrecht en herinnerden mensen eraan dat de waarde van de mens centraal moet staan.

Daarom is het belangrijk dat ook wij kritisch blijven kijken naar de regels en normen van de Kerk. We moeten luisteren naar mensen die vaak weinig gehoord worden, zoals vrouwen, jongeren, mensen uit andere culturen, armen en mensen met weinig onderwijs. *We moeten nagaan of regels echt helpen om mensen waardig te laten leven en groeien, en niet alleen om beperkingen op te leggen.*

Ook in de samenleving moeten we aandacht hebben voor ongelijkheid, discriminatie en armoede. Rechtvaardigheid gaat niet alleen over wetten, maar ook over hoe we met elkaar spreken, handelen en leven.

Menselijke waardigheid mag nooit genegeerd worden. Het moet een maatstaf zijn om te beoordelen of regels voor iedereen goed werken. Daarom moeten we vragen blijven stellen, openstaan voor gesprek en bereid zijn om dingen te veranderen wanneer regels mensen schade doen in plaats van beschermen.

Conclusie

Iedere mens heeft waarde, ongeacht wie je bent of waar je vandaan komt. God heeft ons geschapen met waardigheid en om in rechtvaardigheid te leven. De wereld is vol normen, maar niet elke norm is juist. Daarom word je opgeroepen kritisch te denken, moedig in gesprek te gaan en op te komen voor wat juist is. Leer van het voorbeeld van Jezus, leef met liefde en blijf trouw, ook als dat moeilijk is.

Jouw stem en houding kunnen dingen veranderen op school, in de Kerk en in de gemeenschap. Jij bent belangrijk. Jij kunt een verschil maken!

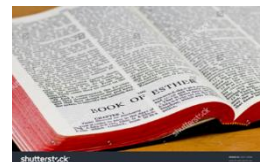

Opdracht 2:

1. Wat betekent de uitdrukking “menselijke waardigheid” voor jou? Waar zie je dit terug in de Bijbel?
2. Kun je een norm (van de Kerk of de samenleving) noemen waarvan jij denkt dat deze niet aan iedereen rechtvaardigheid biedt?
3. Wat is het risico van het volgen van normen zonder vragen te stellen over deze normen? Geef een voorbeeld.

6.3 Ervaringen van het bestaan in levensgetuigenissen

Levensgetuigenissen zijn de verhalen van iemands leven verteld vanuit diens eigen ervaringen. Iedereen heeft zijn of haar eigen verhaal. In deze verhalen zijn er drie niveaus die samen helpen om de ervaringen van het leven beter te begrijpen. In de Bijbel (Oude Testament, Boek Esther 1–10) lezen we het levensverhaal van Esther, een Joodse vrouw die koningin werd in het Perzische rijk. Haar verhaal is een duidelijk voorbeeld van hoe een levensgetuigenis drie niveaus kan hebben.

1. Ervaring van bestaan als bestemming (lot)

In het leven gebeuren er gebeurtenissen waar mensen weinig of geen invloed op hebben. Dit kunnen persoonlijke ervaringen van vreugde en verdriet zijn, of kansen. We noemen dit lot: gebeurtenissen in je leven waar je zelf weinig controle over hebt. Ze kunnen moeilijk zijn, maar ook mooi.

- In het verhaal van Esther zien we dat zij haar ouders verloor toen ze klein was en werd opgevoed door haar oom Mordekai. Esther had geen controle over haar afkomst of situatie, maar deze dingen beïnvloedden haar leven enorm.

2. Geschiedenis

Om geschiedenis te begrijpen, moet je kijken naar familie, cultuur, de tijd waarin iemand leeft, tradities en omgeving, omdat het persoonlijke verhaal deel uitmaakt van een groter geheel. Sociale veranderingen en historische gebeurtenissen vormen samen het totaal van de levensgetuigenis.

- In het verhaal van Esther leefden zij, Mordekai en het Joodse volk in ballingschap onder koning Ahasveros van Perzië. De wetten en cultuur van die tijd bepaalden hoe mensen leefden, trouwden en macht konden bereiken. De koning zocht een nieuwe koningin en Esther, een eenvoudige en mooie vrouw, werd gekozen. Niemand wist dat ze Joods was. Op een dag werd Haman, een hoge ambtenaar, boos omdat Mordekai, een Jood, weigerde voor hem te buigen. Haman haatte het Joodse volk en overtuigde de koning een decreet te tekenen om het hele volk te vernietigen.

Mordekai vroeg Esther om iets te doen, ook al zou dit haar leven kunnen kosten, om naar de koning te gaan zonder uitnodiging. Esther zei: “...Als ik moet sterven, zal ik sterven” (Esther 4,16). Na vasten en gebed vond Esther moed en trad zij voor de koning. Door haar moed en geloof gebruikte God Esther om haar volk te redden, en Haman’s plan keerde zich tegen hemzelf. Esther zorgde ervoor dat de koning een nieuw decreet tekende waardoor

de Joden zichzelf mochten verdedigen. Zo werd haar volk gered en vierden de Joden dit met het feest van Purim.

3. Verhaal van redding

Dit is het verhaal van God met de wereld, van het begin tot nu. God roept, leidt en redt mensen. Je leven is geen apart hoofdstuk; God schrijft Zijn verhaal, en jij hebt daarin een eigen plaats. Wat je meemaakt, of het nu uit je lot komt of uit de geschiedenis om je heen, kan God gebruiken om hoop te geven, liefde te tonen en je geloof te laten groeien.

- Het verhaal van Esther laat zien dat haar leven deel uitmaakt van een groter verhaal, het verhaal van God met de wereld, het “verhaal van redding”. Toen Haman het Joodse volk wilde vernietigen, leek alles verloren, maar Esther toonde moed en sprak met de koning om haar volk te redden. Het leven van Esther is een voorbeeld van trouw en Gods redding in een moeilijke tijd.

Conclusie

Een levensgetuigenis is niet alleen een verhaal van gebeurtenissen. Het is een combinatie van drie dingen: de manier waarop iemand het leven voelt en beleeft (ervaren bestaan), de grotere geschiedenis waarin het leven plaatsvindt, en Gods grotere plan voor de wereld (verhaal van redding). Wanneer we dit begrijpen, kunnen we meer betekenis vinden in ons eigen leven. Het nodigt ons uit om het leven te zien als een verhaal van hoop, liefde en een stralende toekomst (bij God).

Opdracht 3:

- Geloof je dat jouw levensgetuigenis deel uitmaakt van iets groters, zoals de geschiedenis van je familie, je cultuur of het plan van God? Waarom?
- Bespreek in de groep hoe de geschiedenis van je familie, je cultuur of de tijd waarin je leeft jouw leven heeft beïnvloed.
- Hier volgt een video over hoe men vandaag de dag het feest van Purim in Israël viert.

<https://youtu.be/ZvKKgHOGabw?si=SiwdWAvPdMeB9hR0>

7. Christelijk leven en waarden.

Je leven is de totaliteit van de keuzes die je maakt. Keuzes zoals hoe je anderen behandelt, hoe je met geld, tijd, relaties, studie en werk omgaat, en zelfs hoe je omgaat met de waarheid. Maar waarop baseer je deze keuzes?

Als christen hebben we Jezus en Zijn Evangelie als gids. *Het Evangelie laat ons zien dat een christelijke houding niet alleen gaat over wat je leert en gelooft tijdens de Heilige Eucharistie, maar ook over hoe je je dagelijks leven leeft buiten de mis.*

Jezus liet bijvoorbeeld in de Bergrede (Mattheüs 5–7) zien dat Zijn manier van denken heel anders was dan de normen van Zijn tijd. *Hij riep ons op om te vergeven in plaats van wrok te koesteren, eerlijk te zijn in plaats van te manipuleren, en zelfs onze vijanden lief te hebben.*

Een christelijke houding beïnvloedt onder andere hoe je:

- praat over rechtvaardigheid,
- reageert op onrecht,
- spreekt met waarheid,
- handelt met liefde en integriteit,
- en keuzes maakt die rechtvaardig en constructief zijn.

Met andere woorden, je geloof vormt je ethiek en je deugden, en daardoor draag je bij aan de samenleving.

7.1 Voorbeelden van Jezus' ethische denken en handelen

Ethisch denken en handelen gaat over hoe iemand denkt en handelt op basis van wat goed of fout is, en wat rechtvaardig of onrechtvaardig is.

Ethisch denken betekent dat je nadenkt of iets goed of slecht is, juist of onjuist, en of het anderen helpt of juist schade veroorzaakt.

Het gaat dus over de ideeën die je hebt over hoe je je moet gedragen wanneer je met moeilijke morele keuzes te maken krijgt.

Ethisch handelen betekent dat je keuzes maakt en handelt volgens wat jij denkt dat goed en juist is. Het gaat niet alleen om praten over waarden, maar ook om ze echt in praktijk te brengen.

Ethisch denken en handelen betekent dus dat je:

- nadenkt over je waarden en principes,
- keuzes maakt die rechtvaardig zijn en rekening houdend met anderen,
- en daarna handelt volgens wat je als goed en juist beschouwt.

Als we kijken naar het leven van Jezus zien we dat Zijn denken en handelen met elkaar overeenkwamen. Hij sprak niet alleen over liefde, rechtvaardigheid en waarheid, maar leefde dit ook. Hij deed dat zelfs wanneer het inging tegen de normen van Zijn tijd.

Hieronder staan twee duidelijke voorbeelden van Zijn ethisch denken en handelen.

1. De vrouw die betraapt werd op overspel (Johannes 8:1-11)

Volgens de wet van die tijd moest de vrouw, die betraapt werd op overspel gestenigd worden. Het volk stond klaar met stenen in hun handen. Jezus deed iets radicaals. Hij daagde hun manier van denken uit met de woorden: "Wie van jullie die zonder zonde is, laat die de eerste steen werpen" (Johannes 8,7).

Zo liet Jezus zien dat echte rechtvaardigheid niet begint met oordelen, maar met eigen reflectie en barmhartigheid. Toen iedereen was vertrokken, zei Jezus tegen de vrouw: "Ook Ik veroordeel u niet. Ga heen, en zondig niet meer."

Hier zien we:

- **Denken:** Jezus doorbrak een harde, wettelijke manier van denken en bracht een nieuw perspectief: barmhartigheid gaat samen met waarheid.
- **Handelen:** Jezus weigerde deel te nemen aan een gewelddadige daad en koos ervoor de persoon te beschermen en te herstellen.

• **Jezus geneest mensen op de sabbat (Marcus 3,1-6)**

Op een sabbat genas Jezus een man wiens hand verlamd was. Volgens de religieuze leiders was het niet toegestaan te werken op de sabbat, zelfs niet om iemand te genezen. Jezus vroeg hen: "Wat is toegestaan op de sabbat? Goed doen of kwaad doen, een leven redden of een leven vernietigen?" Toen ze niets zeiden, zag Hij hun boosheid en verdriet in hun harde harten, en Hij genas de man.

Hier zien we:

- **Denken:** Jezus stelde de waarde van de mens boven strikte regels en liet zien dat de wet bedoeld is om het leven te dienen, niet om het te belemmeren.
- **Handelen:** Jezus koos direct voor het welzijn van de man, zelfs als Hij daarmee het risico liep aangeklaagd te worden.

In beide voorbeelden zien we duidelijk dat Jezus' ethiek niet losstaat van Zijn handelen. Hij dacht, sprak en handelde vanuit liefde en rechtvaardigheid, zelfs als dit tegen de sociale of religieuze verwachtingen van Zijn tijd inging.

7.2 Christelijke houding, een originele en krachtvolle invloed op maatschappelijk denken en handelen

Een christelijke houding, gebaseerd op de leer van Jezus (liefdevol, rechtvaardig en barmhartig) kan de samenleving positief beïnvloeden. In de geschiedenis zien we verschillende voorbeelden van mensen en organisaties die door hun geloof veranderingen hebben gebracht.

1. Martin Luther King Jr.

Martin Luther King Jr. was een christelijke predikant die streed tegen racisme en onrecht in Amerika. Hij gebruikte geweldloze protesten en baseerde zijn boodschap op liefde en rechtvaardigheid. Zijn inzet droeg bij aan grote veranderingen in de burgerrechtenbeweging.

2. Christelijke organisaties die armen en vluchtelingen helpen

Organisaties zoals "Kerk in Actie" of "Compassion International" helpen arme gemeenschappen en vluchtelingen. Zij doen dit omdat ze geloven dat ieder mens waardevol is. Hun werk moedigt anderen aan om solidair te zijn en mensen in nood te helpen.

3. Groepen die eerlijke handel en zorg voor het milieu promoten

Veel christelijke groepen stimuleren eerlijke handel en zorg voor de natuur. Zij geloven dat de aarde een geschenk van God is en dat mensen er verantwoordelijk mee moeten omgaan. Door bewust producten die eerlijk geproduceerd zijn te kopen. Zo kopen zij bijvoorbeeld geen producten die door kinderarbeid, of die door onderbetaalde illegale geproduceerd zijn. Zo geven ze een voorbeeld aan bedrijven en consumenten.

4. Moeder Teresa

Moeder Teresa wijdde haar leven aan het helpen van armen, zieken en daklozen, vooral in India. Ze richtte de organisatie 'Missionarissen van Liefde' op. Haar werk gaf mensen niet alleen hulp, maar ook waardigheid, hoop en liefde. Haar voorbeeld inspireerde mensen over de hele wereld om meer aandacht te hebben voor armoede en lijden.

Conclusie

Deze voorbeelden laten zien dat een christelijke houding niet alleen persoonlijke keuzes beïnvloedt, maar ook de manier waarop de samenleving denkt en handelt. Liefde, genade en rechtvaardigheid kunnen mensen inspireren om de wereld eerlijker en menselijker te maken.

7.3 Hoe gaat Jezus met mensenwaardige situaties om?

Wat betekent een samenleving die de menselijke waardigheid respecteert?

Een samenleving die de menselijke waardigheid respecteert is een gemeenschap waarin mensen elkaar zien en behandelen met waarde, ongeacht afkomst, rijkdom, gezondheid of sociale positie. Het is een plek waar respect, rechtvaardigheid, zorg voor anderen en mededogen belangrijk zijn.

In zo'n gemeenschap wordt niemand buitengesloten, onderdrukt of vergeten. Degenen met meer macht gebruiken die macht niet om te domineren, maar om te helpen. Degenen die kwetsbaarder zijn, worden niet veracht, maar ondersteund.

De Bijbel vertelt ons dat alle mensen geschapen zijn naar het beeld van God (Genesis 1,27), en dit geeft ieder mens een waarde die door niets kan worden afgenomen.

Onmenselijke situaties in de tijd van Jezus

In Jezus' tijd was er veel ongelijkheid. Mensen kregen waarde naar hun status, gezondheid of afkomst:

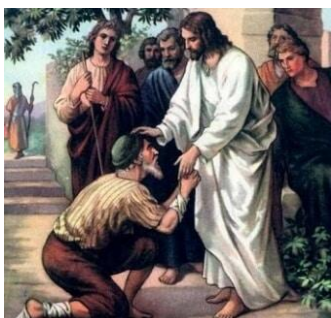
- Zieken en melaatsen werden uit de gemeenschap geweerd.
- Vrouwen hadden vrijwel geen rechten.
- Armen werden vaak vergeten of uitgebuit door de machthebbers.
- Belastinginnemers werden gezien als verraders en uitgesloten van de samenleving.

Jezus doorbrak altijd deze onrechtvaardige regels.

Hoe Jezus ging om met deze onmenselijke situaties?

Jezus keek niet naar uiterlijk, maar zag het hart van de mensen die werden afgewezen en verstoten, en gaf hen hun waardigheid terug. Enkele voorbeelden:

1. Jezus geneest een melaatse (Marcus 1,40-45)

In Jezus' tijd mocht iemand met lepra niet dicht bij anderen komen en moest hij schreeuwen om te waarschuwen dat hij in de buurt kwam. Het was een zeer onmenselijke situatie: de persoon stond er volledig alleen voor. Jezus overtrad alle sociale regels, raakte hem aan en herstelde hem niet alleen lichamelijk, maar herstelde hem ook weer in de gemeenschap.

2. **Jezus praat met de Samaritaanse vrouw (Johannes 4,1-42)**

In die tijd mengden Joden en Samaritanen zich niet, en vrouwen werden minder gerespecteerd dan mannen. Deze vrouw leefde onder kritiek van velen. Ze kwam water halen op een tijdstip dat anderen niet aanwezig waren, om geen belediging te ontvangen. Jezus, ongeacht wat anderen zouden zeggen, zat bij haar en sprak met haar. Hij behandelde haar met waardigheid, luisterde naar haar verhaal en openbaarde dat Hij de Messias was. Zo doorbrak Hij muren van discriminatie en liet zien dat God iedereen zoekt, ongeacht afkomst of verleden.

3. **De arme weduwe met twee koperen muntjes (Marcus 12,41-44)**

Arme mensen werden vaak veracht. De weduwe in dit verhaal had slechts twee kleine muntjes. Toch gaf ze alles wat ze had. Jezus zei tegen zijn discipelen: "Voorwaar, Ik zeg u: deze arme weduwe heeft meer in de offerkist gedaan dan allen, want allen gaven uit hun overvloed, maar zij gaf alles wat zij had om in haar levensonderhoud te voorzien." Hier laat Jezus zien dat de waarde van een persoon niet afhangt van hoeveel geld hij heeft, maar van zijn hart en zijn bereidheid om te delen.

4. **Jezus en Zacheüs (Lucas 19,1-10)**

Zacheüs was een belastinginnehmer voor de Romeinen en werd gehaat door zijn volk. Hij stal bovendien extra geld. Niemand wilde contact met hem hebben. Jezus negeerde dit niet; Hij zei tegen Zacheüs dat Hij die dag bij hem in huis wilde verblijven. Dit hielp Zacheüs zijn schaamte te overwinnen en toonde dat Jezus de menselijke waarde erkende, als belangrijker dan iemands fouten. Het ontmoeting veranderde Zacheüs in iemand die goed wilde doen en zijn fouten wilde rechtzetten.

Conclusie

Een samenleving die de waardigheid van mensen respecteert begint bij de manier waarop we anderen behandelen. Jezus' voorbeeld laat zien:

- We moeten altijd naar het hart van de mens kijken, niet alleen naar fouten of sociale status.
- We moeten moed hebben om onrecht en uitsluiting te doorbreken.
- We kunnen de waardigheid van een persoon herstellen met liefde, respect en barmhartigheid.

Jezus roept ons op om een gemeenschap te bouwen waarin iedereen telt, zoals Hij zei: "...Voorwaar, Ik zeg u: alles wat u voor een van deze geringste broeders van Mij hebt gedaan, dat hebt u voor Mij gedaan." (Mattheüs 25,40)

Opdracht 1:

1. Leg uit hoe Jezus liet zien dat alle mensen, inclusief degenen die gemarginaliseerd zijn, waarde hebben voor God.
2. Wat is het verschil in de manier waarop Jezus omging met de melaatse, de Samaritaanse vrouw en Zacheüs?
3. Een vraag voor klassikale discussie:
“Als Jezus vandaag op aarde zou zijn, hoe denk je dat Hij zou omgaan met actuele situaties waarin mensen anderen niet met waardigheid behandelen?”

Deze vraag nodigt je uit om creatief na te denken, het evangelie toe te passen op de wereld van vandaag en een debat te voeren waarin je concrete voorbeelden geeft.

7.4 Het verschil tussen ethiek en deugd

Iedereen wil zich gedragen als een goed mens. Correct handelen doe je niet alleen om regels te volgen, maar omdat je gelooft dat het juist en goed is. Om te begrijpen wat het betekent om een goed mens te zijn, moeten we twee belangrijke begrippen analyseren: ethiek en deugd.

Ethiek:

Ethiek is de wetenschap of studie van wat goed en kwaad is in iemands gedrag. Het zijn de regels en principes die ons laten zien hoe we juist en rechtvaardig moeten handelen, vooral tegenover anderen. Ethiek helpt ons nadenken over wat eerlijk, respectvol en verantwoordelijk is in verschillende situaties.

Met andere woorden, ethiek is een soort gids die ons helpt op het pad van rechtvaardigheid en liefde in onze beslissingen en handelingen te blijven.

Voorbeelden:

- Niet spieken bij een toets of examen. Deze regel leert je dat je je eigen werk moet doen en geen illegaal voordeel moet halen.
- Behandel iedereen met respect. Deze regel helpt een harmonieuze gemeenschap te hebben waar iedereen zich goed en veilig voelt.
- Discrimineer niemand. Behandel iedereen gelijk, ongeacht afkomst, huidskleur of andere verschillen.
- Kom je beloftes na. Als je zegt dat je iets gaat doen, moet je het ook doen; dit toont respect en betrouwbaarheid.

Deugd:

Deugd is een positieve eigenschap of kwaliteit van een persoon die laat zien wie die persoon werkelijk is. Bijvoorbeeld: iemand die eerlijk, vriendelijk en respectvol is.

Een deugd is een gewoonte om dingen correct te doen, niet slechts een momentoplossing.

Voorbeelden van deugd (“goede kwaliteit”):

- **Eerlijkheid:** Altijd de waarheid spreken, zelfs als het moeilijk is.
- **Geduld:** Kalm blijven en geduldig wachten, ook in moeilijke situaties.
- **Vriendelijkheid / Hartelijkheid:** Mensen behandelen met vriendelijkheid en consideratie.
- **Moed:** Doen wat juist is, ook als het moeilijk is, of je bang bent.
- **Volharding:** Niet opgeven als iets moeilijk wordt, blijven werken om te slagen.

Belangrijk verschil:

- Ethiek is de theorie, de regels en gids die ons laten zien hoe we ons moeten gedragen. Het leert ons te doen wat goed en rechtvaardig is.
- Deugd is de eigenschap of kwaliteit die we ontwikkelen om de regels en richtlijnen van de ethiek te volgen.

Begrip	Wat is het?	Hoe helpt het je een goed mens te zijn?	Voorbeeld
Ethiek	Regels of principes over wat goed en rechtvaardig is	Het vertelt je wat je moet doen in een situatie	"Je mag niet stelen"
Deugd	Goede eigenschappen of gewoonten van je karakter	Het helpt je de regels van de ethiek te volgen	Eerlijkheid

7.5 Het ontwaken en de bron van het ethisch denken

Ethische ideeën komen niet alleen uit regels. Ze ontstaan vaak uit de ervaringen van mensen die moeilijke keuzes moesten maken tussen goed en kwaad, of rechtvaardig en onrechtvaardig. Door naar hun levensverhalen te luisteren, kunnen we beter begrijpen waar ethiek vandaan komt en waarom mensen verlangen naar rechtvaardigheid en waardigheid.

1. Een voorbeeld is Moses. Hij groeide op in het paleis, maar koos ervoor zijn volk te helpen en hen uit de slavernij te bevrijden. Zijn keuze kwam voort uit een sterk gevoel voor rechtvaardigheid en respect voor menselijke waardigheid.
2. Ook het leven van Jezus is een belangrijk voorbeeld. Hij leerde mensen om hun naaste lief te hebben, kwetsbare mensen te beschermen en sociale grenzen te doorbreken. Zijn daden laten zien dat ethisch denken begint bij medeleven, respect en verantwoordelijkheid voor anderen.
3. In onze tijd zien we een voorbeeld in Malala Yousafzai. Zij streed voor het recht op onderwijs voor meisjes, ondanks grote gevaren. Haar moed laat zien dat ethiek vandaag nog steeds gaat over rechtvaardigheid, waardigheid en respect voor mensen.

Deze verhalen laten zien dat ethiek niet alleen gaat over regels, maar vooral over mensen die proberen met liefde, rechtvaardigheid en respect voor anderen te leven.

Tarea 2:

Een sketch:

Situatie: "Een groep vrienden is op het plein. Eén van hen heeft gegeten, maar niet betaald. Hij denkt dat het bedrag klein is en dat 'de eigenaars veel geld hebben' en dat ze het niet zullen missen."

- **Rol 1 (Ethiek):** De persoon die de regels volgt zegt dat het verkeerd is en laat zien dat hij moet betalen, want anders is het stelen.
- **Rol 2 (Deugd):** De persoon met een goed karakter gaat naar de vriend om te helpen betalen en vraagt verontschuldiging, en toont daarmee verantwoordelijkheid en integriteit.
- **Rol 3 (Onverschillig):** De persoon die zich niet druk maakt, volgt het roversgedrag en denkt dat er geen probleem is met deze situatie.

Deze sketch helpt ons te zien hoe ethiek (weten wat juist is) en deugd (doen wat juist is vanuit het hart) samen kunnen komen om een rechtvaardige handeling te verrichten.

8. VERANTWOORDELIJKHEID/ MATERIALISME/ RESPECT VOOR AUTORITEIT

Iedere dag, zonder dat we het bewust doorhebben, komen we op kruispunten in ons leven waar we keuzes moeten maken, voor grote of kleine dingen. Tussen al deze beslissingen komen drie thema's steeds terug: verantwoordelijkheid, materialisme en respect voor autoriteit. De manier waarop we keuzes maken over deze onderwerpen in ons denken, schildert een duidelijk portret van ons karakter – wie we werkelijk zijn. Het daagt ons uit om anders te kiezen en om deze drie punten beter te begrijpen.

1. Verantwoordelijkheid

Verantwoordelijkheid gaat niet alleen over je woord houden of een taak uitvoeren. Het gaat dieper. Verantwoordelijkheid betekent dat je standvastig blijft in je beslissingen en acties, ook als dingen moeilijk worden. Iemand met verantwoordelijkheid zoekt geen excuses, maar manieren om de juiste dingen te doen, op school, thuis, met vrienden, zelfs als niemand kijkt.

Verantwoordelijkheid betekent dat je goed zorgt voor alles wat aan jou is toevertrouwd.

- **Positief gevolg:** Mensen krijgen meer vertrouwen in je, je krijgt meer kansen en je voelt je trots, omdat je hebt volbracht wat je moest doen.
- **Negatief gevolg (als je niet verantwoordelijk bent):** Taken blijven onafgemaakt, mensen verliezen vertrouwen in je, en problemen stapelen zich op.

Voorbeelden:

- Iemand die altijd op tijd komt en voorbereid is voor zijn werk, kan sneller promotie maken dan iemand die zijn taken niet serieus neemt.
- Denk aan een groepsopdracht op school. Als jij jouw deel serieus neemt, is iedereen tevreden en voel je dat je hebt bijgedragen, en wil de groep met je blijven samenwerken. Maar als je alles aan anderen laat, leg je extra druk op hen en kan de groep hun vertrouwen in jou verliezen.

2. Materialisme

Materialisme betekent geloven dat jouw waarde en geluk sterk afhangen van het hebben van spullen of dure dingen, of het volgen van mode. Het is een houding waarbij materiële bezittingen en rijkdom meer waarde krijgen dan spirituele waarden en relaties.

- **Positief (in balans):** Genieten van mooie dingen is niet verkeerd, zolang je niet afhankelijk bent van hen voor je geluk. Je waardeert en verzorgt wat je hebt en verspilt het niet.
- **Negatief (als het teveel wordt):** Je kunt hebzuchtig en nooit tevreden worden, en misschien verkeerde dingen doen om meer te hebben. Je wilt alles snel en gemakkelijk. Bezittingen worden belangrijker dan jezelf.

Voorbeelden:

- **Positief:** Maria krijgt een nieuwe telefoon voor haar verjaardag. Ze is blij en zorgt goed voor de telefoon, maar begrijpt dat echt geluk niet in het apparaat zelf zit, maar in wat ze ermee kan doen: contact met vrienden, foto's maken voor schoolprojecten en nieuwe dingen leren. Ze waardeert haar spullen, maar is er niet afhankelijk van.

- **Negatief:** Daniel kijkt elke maand naar de duurste sneakers op Instagram. Hij werkt kleine klusjes na school om ze te kopen, maar niet omdat hij echt nieuwe schoenen nodig heeft, maar om “mee te tellen” tussen de anderen. Als hij ze eenmaal heeft, geniet hij een week van ze, maar zodra er een nieuw model verschijnt, voelt hij dat hij weer moet werken om die te kopen. Als Daniels geluk afhankelijk is van steeds veranderende mode, zal hij nooit tevreden zijn.

3. Respect voor autoriteit

Respect voor autoriteit betekent meer dan gewoon regels volgen of naar ouderen luisteren. Het gaat om het erkennen van de positie van een ander om je te gidsen, beschermen of instrueren, terwijl je zelf kritisch blijft nadenken en standvastig blijft in je principes. Het is een balans: respect tonen zonder je waardigheid of vermogen om beslissingen te verliezen. Een jongere die deze balans kan vinden, is voorbereid om in de toekomst een leider te worden zonder blind te vertrouwen op anderen.

- **Positief gevolg:** Meer orde, betere samenwerking en wederzijds vertrouwen.
- **Negatief gevolg (zonder respect):** Meer chaos, conflicten en vaak ook straf.

Voorbeeld: Een student die duidelijk naar de instructies van de leraar luistert, leert meer en heeft minder problemen dan een student die voortdurend de regels breekt.

Conclusie

Een persoon die verantwoordelijk is, materiële zaken in balans houdt en respect toont voor autoriteit, creëert vertrouwen, goede relaties en een stabiel leven. Als we deze waarden niet volgen, komen we vaak teleurstellingen, gemiste kansen en conflicten tegen.

Opdracht 1:

Werk in groepen en kies om een **lied, rap, sketch, poster of tekening** te maken waarin de drie thema's **Verantwoordelijkheid, Materialisme en Respect voor autoriteit** samenkomen.

Stap voor stap:

1. Bespreek met je groep hoe elk thema zichtbaar kan worden.
2. Bedenk een verhaal, sketch, lied, poster, of tekening dat alle drie laat zien.
3. Werk samen om het creatief uit te voeren: zang, raptekst, acteren, tekenen of schilderen.
4. Bereid een korte presentatie voor om je werk aan de klas uit te leggen.

Het doel is om te laten zien hoe **de keuzes die we maken in verantwoordelijkheid, materialisme en respect voor autoriteit** samenhangen en invloed hebben op het leven van onszelf en van anderen.

8.1 Leven volgens de visie dat je geschapen bent naar het beeld en de gelijkenis van god.

Een christen zijn is meer dan alleen zeggen: “Ik heb geloof.” Het is een manier van leven die laat zien wie God is. De Bijbel zegt dat God de mens heeft geschapen “naar zijn beeld en gelijkenis”. Toen zei God: “Laten Wij nu mensen maken, zij moeten ons beeld dragen en op Ons lijken... En God schiep de mens naar zijn beeld.” **(Genesis 1,26-27).**

Dit betekent dat ieder mens een bijzondere waardigheid heeft, omdat hij iets weerspiegelt van wie God is.

“Naar het beeld van God” betekent dat wij, mensen, geschapen zijn om in relatie te leven met God en met andere mensen. *Wij zijn geen toeval, maar God heeft ons met een doel geschapen: zodat wij op onze Schepper kunnen lijken in ons karakter, onze keuzes en de manier waarop wij anderen behandelen. Dit beeld geeft ieder mens een unieke waarde, ongeacht leeftijd, afkomst of positie.*

Visie: Hoe tonen wij dit beeld?

Als christenen tonen wij dit beeld in onze levensstijl. Dat betekent:

- Liefde tonen aan iedereen, ook aan mensen die moeilijk zijn om lief te hebben.
- Rechtvaardig handelen, eerlijk zijn en opkomen voor wie geen recht wordt gedaan.
- Vergeven, zoals God ons vergeeft.
- Zorg dragen voor de schepping, omdat die van God is.

Deze visie is niet alleen voor in de kerk, maar juist voor ons dagelijks leven: thuis, op school, op het werk en in onze wijk.

8.2 Verantwoordelijkheid van een gelovige

Geloven brengt verantwoordelijkheid met zich mee. Iemand die in Christus leeft, wordt geroepen om zijn liefde in daden te tonen. Dat betekent dat je:

- rekening houdt met de manier waarop je anderen behandelt, omdat ook zij beeld van God zijn.
- bereid bent om offers te brengen voor het welzijn van anderen.
- je talenten gebruikt om goede dingen te doen en de wereld te verbeteren.
- probeert een voorbeeld te zijn, zodat anderen iets van Christus kunnen zien in jouw leven.

Leven als christen gaat niet alleen over wat je zegt, maar over wat je doet. Wanneer je bewust leeft en beseft dat jijzelf en de ander beeld van God zijn, word je ook verantwoordelijk om mee te werken aan een wereld die dichter bij Gods verlangen komt: een wereld van liefde, rechtvaardigheid en vrede.

Jouw leven, jouw woorden en jouw daden kunnen een licht zijn voor wie in duisternis leven. Elke keer dat je een keuze maakt die God eert, draag je bij aan het verbeteren van de wereld.

Laat je leven een getuigenis zijn dat God werkelijk en aanwezig is in elke stap die je zet.

“Zo moet ook jullie licht schijnen voor de mensen, opdat zij jullie goede werken zien en jullie Vader in de hemel verheerlijken.” (Mattheüs 5,16)

Opdracht 2:

1. Wat betekent “leven volgens het beeld van God” voor jou persoonlijk?
2. Noem drie manieren waarop jij het beeld van God kunt laten zien in je dagelijks leven.
3. Hoe ga jij om met mensen die moeilijk te waarderen zijn, en hoe laat dat jouw geloof zien?

Waar sta ik in de samenleving?

Iedereen heeft zijn plaats in de samenleving. Die plaats is niet alleen een adres of een baan, maar ook een rol. Als christenen geloven wij dat onze rol verbonden is met een roeping van God om goed zorg te dragen voor wat Hij ons heeft toevertrouwd. Dit vraagt verantwoordelijkheid, een verantwoordelijkheid die wij moeten vervullen in verschillende gebieden van ons leven.

1. Verantwoordelijkheid tegenover God

Alles begint met onze relatie met God. Hij heeft ons naar zijn beeld geschapen en roept ons om Hem lief te hebben met heel ons hart, ziel en verstand. Dat betekent dat op het werk, op school of thuis onze beslissingen en ons gedrag gebaseerd moeten zijn op de vraag: wat is goed in de ogen van de Heer? Wanneer wij zo leven, tonen wij dat onze verantwoordelijkheid tegenover God echt is. Wij leven om de Heer te verheerlijken. De Bijbel zegt in Of u nu eet of drinkt, of wat u ook doet, doe alles tot eer van God." (1 Korintiërs 10,31)"

2. Verantwoordelijkheid tegenover anderen

Wij leven niet alleen voor onszelf. Iedere persoon die wij ontmoeten is ook beeld van God. Dat betekent dat wij eerlijk en respectvol moeten zijn en zorg moeten dragen voor anderen, ook als wij het niet eens zijn met hun mening. Anderen helpen, rechtvaardig zijn en luisteren naar hun verhalen is een manier om verantwoordelijkheid te tonen.

God roept ons om anderen met liefde en respect te behandelen. Het is niet genoeg om alleen ons eigen belang te zoeken, maar ook te kijken hoe wij anderen kunnen helpen en bemoedigen. "Let niet alleen op uw eigen belang, maar ook op dat van anderen." (Filippenzen 2,4)

3. Verantwoordelijkheid tegenover de samenleving

De samenleving is meer dan de mensen die je kent. Zij bestaat uit regels, cultuur, diensten en structuren die ons samen laten leven. Onze verantwoordelijkheid is om bij te dragen en niet alleen te nemen wat er is. Wij kunnen bijdragen door ons werk en onze taken goed en betrouwbaar te doen, na te denken over oplossingen voor problemen en rechtvaardigheid te verdedigen.

Wij maken deel uit van een gemeenschap, en God roept ons om met rechtvaardigheid en vrede te leven onder het volk waar Hij ons heeft geplaatst. Wij moeten het goede zoeken voor iedereen en bijdragen aan een rechtvaardigere en menselijkere samenleving.

"Leef, voor zover het van u afhangt, in vrede met alle mensen." (Romeinen 12,18)

4. Verantwoordelijkheid tegenover de natuur

God heeft ons de wereld gegeven als een plaats om te leven, niet om te misbruiken. Hoe wij omgaan met water, energie, voedsel en andere hulpbronnen laat zien hoe wij onze rol begrijpen. Verantwoordelijk leven betekent nadenken: "Hoe kan ik de wereld beter achterlaten dan ik haar heb ontvangen?" Wij zijn geroepen om de natuur met respect te behandelen, haar te verzorgen en als rentmeesters van Gods schepping te handelen. "De HEER God plaatste de mens in de tuin van Eden om die te bewerken en te onderhouden." (Genesis 2,15)

5. Verantwoordelijkheid tegenover onszelf

Voor jezelf zorgen is geen egoïsme, maar een opdracht. Wanneer je lichamelijk, mentaal en geestelijk gezond bent, kun je anderen beter helpen. Dit betekent dat je goed met je tijd omgaat, je talenten ontwikkelt en keuzes maakt die jouw groei bevorderen.

Iedere persoon heeft een leven dat God hem heeft gegeven en is verantwoordelijk om een goed voorbeeld te zijn voor anderen. Met onze woorden en ons gedrag kunnen wij geloof, liefde en integriteit tonen.

"Laat niemand u minachten omdat u jong bent, maar wees een voorbeeld voor de gelovigen in woord, gedrag, liefde, geloof en zuiverheid." (1 Timotheüs 4,12)

Conclusie

Onze plaats in de samenleving is niet alleen een positie, maar een kans om een verschil te maken. Elke stap die je zet om een beter mens te worden, helpt ook om een liefdevollere gemeenschap op te bouwen. Wij zijn allemaal verantwoordelijk om de wereld beter achter te laten dan wij haar hebben ontvangen. Jouw plaats in de samenleving is jouw verantwoordelijkheid.

Opdracht 3:

Vragen:

1. Wat betekent het voor jou om verantwoordelijkheid te nemen tegenover God in je dagelijks leven?
2. Wat kun jij doen om beter bij te dragen aan jouw samenleving?
3. Noem één klein ding dat je vandaag kunt doen dat morgen een groot verschil kan maken.
4. Hoe kan jouw houding op school, thuis of in de buurt laten zien dat je je bewust bent van jouw plaats in onze samenleving?

8.3 Wat zegt de Bijbel over materialisme?

Volgens Bijbelse verhalen leefden mensen in een agrarische samenleving. Bezittingen bestonden vaak uit land, vee, oogst, kleding en kostbare metalen. Wie veel bezat, werd gezien als iemand die door God gezegend was. Maar Jezus veranderde die logica. We lezen dit in Mattheüs 6,19-21:

“Verzamel geen schatten op aarde, waar mot en roest ze aantasten en waar dieven inbreken en stelen. Verzamel schatten in de hemel, daar waar mot noch roest ze aantast en waar dieven niet inbreken of stelen. Want waar je schat is, daar zal ook je hart zijn.”

Het Griekse woord voor schat is *thesaurus*, waar het woord “thesaurus” (schat) vandaan komt. Dit woord verwijst niet alleen naar rijkdom, maar ook naar alles waarop je het meeste vertrouwen stelt. Jezus maakt duidelijk dat alle aardse schatten tijdelijk zijn. “Mot” (een insect dat dure stoffen opeet), “roest” (aantasting van metaal) en “dieven” (geweld of diefstal) zijn reële gevaren die je bezit kunnen vernietigen. Mensen vullen hun hart en gedachten met wat zij belangrijk vinden. Als onze belangrijkste dingen materieel zijn, worden we afhankelijk van tijdelijke zaken. Jezus’ boodschap is dat alles op aarde vergankelijk is en kan verdwijnen; daarom is het geen veilige basis om je hart eraan te hechten.

Paulus breidt dit uit in 1 Timotheüs 6,9-10:

“Maar wie rijk willen worden, vallen in verzoeking, in een valstrik en in vele dwaze en schadelijke begeerten, die mensen doen wegzinken in verderf en ondergang. Want de liefde voor geld is een wortel van allerlei kwaad. Sommigen, die daarnaar verlangden, zijn van het geloof afgedwaald en hebben zichzelf veel verdriet bezorgd.” Dit was een waarschuwing tegen geldzucht (*philarguria* in het

Grieks, letterlijk: liefde voor zilver/geld). Paulus schreef dit aan Timotheüs, een jonge pastor in Efeze, een handelsstad waar rijkdom erg belangrijk was. Paulus wist dat het verlangen om veel te bezitten gevolgen heeft: het kan mensen in verleiding brengen, hun geweten opzij zetten, relaties negeren en hun geloof compromitteren.

Het probleem is niet het geld zelf – dat kan een zegen zijn (Prediker 5,18-19) – maar de richting van onze verlangens en of ons geluk ervan afhankelijk wordt.

Jezus' vergelijking in de gelijkenis van de rijke dwaas (Lucas 12,16-21) wordt nog krachtiger wanneer je weet dat in het Oude Testament overvloed vaak als een zegen werd gezien. Deze man kreeg meer dan hij nodig had, maar gebruikte het alleen om zijn eigen toekomst veilig te stellen. In die cultuur werd van een rijk persoon verwacht dat hij gul was voor de gemeenschap. Maar deze man sprak alleen over mijn oogst, mijn schuren, mijn goederen. Zijn probleem was niet zijn succes, maar zijn egoïsme. Jezus noemt hem “dwaas” (*aphrōn* in het Grieks, iemand zonder geestelijk inzicht), omdat hij niet begreep dat zijn leven in Gods hand lag.

Wat leert deze gelijkenis ons?

- Geniet van en wees dankbaar voor wat je hebt, maar wees ook bereid te delen.
- Laat je waarde en geluk niet afhangen van materiële dingen.
- Investeer in zaken met eeuwige waarde, zoals liefde, vriendschap, geloof en hulp aan anderen.

Als wij leren ons hart te richten op wat God belangrijk vindt, dan krijgen materiële dingen hun juiste plaats: ze worden een zegen, maar niet de grootste bron van ons geluk.

Conclusie.

Het belangrijkste punt in al deze teksten is dat materiële dingen nooit een stabiele basis kunnen zijn voor echte zekerheid of identiteit. Ze kunnen verdwijnen, veranderen of je hart van God afleiden. Jezus biedt het alternatief: in plaats van schatten op aarde te verzamelen, moeten we “schatten in de hemel” verzamelen – dat zijn daden van liefde, geloof en trouw die in Gods ogen eeuwige waarde hebben.

Opdracht 4:

1. Zie ik mijn bezittingen als iets dat God mij heeft toevertrouwd om voor te zorgen, of als iets dat alleen van mij is? (Leg uit.)
2. Zijn er materiële dingen in mijn leven waarvan ik merk dat ze meer aandacht of plaats in mijn hart innemen dan nodig is?
3. Wat kan ik veranderen in mijn manier van leven om meer ruimte en tijd te hebben om voor anderen en voor de natuur te zorgen?

8.4 Wat zegt de Bijbel omtrent respect voor autoriteit?

We hebben al gezien wat het betekent om respect te hebben voor autoriteiten thuis, op school, voor leiders en de overheid. Nu gaan we dieper kijken naar wat de Bijbel zegt en hoe God zelf het thema van autoriteit ziet.

God en autoriteit

De Bijbel laat zien dat alle autoriteit door God is gegeven. In Romeinen 13:1 staat:
“Laat iedereen zich onderwerpen aan de gezagsdragers, want er is geen gezag dan van God, en de bestaande gezagsdragers zijn door God ingesteld.”

Dit betekent dat leiders en regels er niet zomaar toevallig zijn, maar deel uitmaken van het plan en de orde die God in de wereld heeft gelegd. Het is belangrijk dat we begrijpen dat wanneer we autoriteit respecteren, we Gods plan erkennen om orde en rechtvaardigheid in de samenleving te bewaren. Autoriteit helpt om wanorde te voorkomen en vrede en veiligheid te brengen. Maar dit betekent niet dat je alles zonder nadenken moet doen.

Grenzen aan gehoorzaamheid

In Handelingen 5,29 zeggen de apostelen:

“Men moet God meer gehoorzamen dan mensen.”

Dit betekent dat als een autoriteit je vraagt iets te doen dat tegen Gods wet ingaat, je moet kiezen om God te volgen. Gehoorzaamheid heeft een grens: je mag niet gehoorzamen als je daardoor iets onrechtvaardigs of verkeerd zou doen.

Jezus zelf gaf het beste voorbeeld van hoe om te gaan met autoriteit. Hij toonde respect toen Hij voor Pilatus stond, maar bleef standvastig in Gods waarheid. Hij liet zien dat we niet bang hoeven te zijn om op te komen voor wat rechtvaardig is.

Wat betekent dit voor jou?

- Toon respect, ook als je het niet eens bent met alle regels of autoriteiten; blij respectvol. Dit helpt om een gezonde gemeenschap te behouden.
- Gehoorzaam met een grens. Volg wetten en regels, maar volg boven alles Gods wet.
- Kom voor jezelf op. Wees niet bang om gerechtigheid en waarheid te verdedigen.

Opdracht 6:

1. Waarom denk jij dat God autoriteiten toelaat om ons leven te leiden?
2. Kun je een situatie beschrijven waarin je God meer moest gehoorzamen dan een menselijke autoriteit?

“Zoek de HEER en zijn kracht, zoek voortdurend zijn aangezicht.” (1 Kronieken 16,11)

“Gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij Mij met heel uw hart zult zoeken.” (Jeremias 29,13)